

Hebrew K'uyalhdukne Buts'ó K'eyiguz-i

'Andit 'udek'ez dzin whe Yak'usda duYe' 'en be nebulh yaílhduk

¹ Lhat-un 'ink'ez lhelhts'un un'a, niz haóodanzut, Yak'usda be nus hoo'enne, 'enne bube netsoda'ne bubulh yaílhduk.

² 'Et njan 'andit 'udek'ez dzin whe Yak'usda duYe' 'en be nebulh yaílhduk. 'En za 'uja ooBá ndai la yut'i-i, 'i ts'iyawh ooch'e' yutileh, 'et whuz un'a ooBá yutl'ahón'ai. OoYe' 'en be 'uja ts'iyaitsuk 'uhóonla.

³ 'En za 'unt'oh ooBá ye dizti'-i, 'i whunénulhtun. 'Ink'ez ooBá dant'oh la, 'et ooYe' 'en soo ts'ih'un yundult'oh. Ndai la 'uhóonla, ooghuni ulhtus-i be yalhduk-un, 'i be ndulcho hoontun. 'En za 'uja, nelubeshi 'i ts'iyawh neba yuna'alhde. 'Et hukw'elh'az 'et yak'uz ts'e Yoodoghun ncha-un, 'et nailhni ts'e yughu nátl'adida'.

⁴ 'Et huwa lizasne buba nus ncha-un 'unt'oh. Ndi boozi' oogha ídilts'ut-i, 'i lizas buboozi' ba nus dizti' whé 'unt'oh. 'Et 'uhoolcho whe buba ndo 'unt'oh.

Yak'usda ooYe' 'en lizasne buba ndo 'unt'oh

⁵ Ndiz un'a nja dúhoont'oh, Yak'usda 'aw 'il-hoghun lizas 'et ndulhúbudinel, "Nyun sYe' 'int'oh.

'Inka 'andit dzin sYe' sinli',
whuz un'a nyoozúszí."

'Ink'ez njan cha Yak'usda 'utni,
"En ba 'uBá tisdleh

'ink'ez si sba sYe' tileh.”

6 'Ink'ez 'udechoo whuzdlí-un, Yak'usda doo cha ndi yun k'ut neítalhtelh whe 'et ndutni,

“Yak'usda oolizas,

'enne ts'iyawh hits'u teni' noolhdzin.”

7 'Et dulizas bughu yalhduk whe nja dutni, “Oolizas nilhtsi k'un'a 'ubinla.

'Enne yuba 'ut'enne 'uhint'oh

'ink'ez kwun nudúnat-i k'un'a nabalhtsi.”

8 'Et hoontsi'i duYe' yughu yalhduk whe ndiz un'a 'et ndutni,

“O Yak'usda nts'e la whulerwe inli-un,

'et 'i 'ilhiz wheni 'unt'oh.

'Ink'ez ts'ih'un un'a k'une' whutal'en.

9 Ts'ih'un 'uhoont'oh-un za hukw'entsi'.

'Uk'únulhe'ust'en-i, 'i oots'u dintni.

'Et huwa O Yak'usda,

nYak'usda ndi khe 'ilho didowh-i,

'i dune be ba ts'odilhti-i 'unt'oh,

'i gha budzi hoont'i',

'i nts'ú ditnine buba nus lhai be nyúlhtlo.”

10 'Ink'ez 'udun cha ooghuni 'uk'eguz whe 'et ndutni,

“Moodihti nyun 'udechoo whe' whudit'en 'et whuts'un, ndi yun cha inla.

Nla be yat cha 'uhóonla.

11 'I ts'iyawh gak whutáleh,

'et hoontsi'i nyun 'ilhiz wheni 'int'oh.

Ndai la inla-i, 'i 'ants'i naih 'ujut 'ulhih te whuz un'a 'uwhutanelh.

12 'Ink'ez nahuyítsuz-i, 'i k'un'a lhenántantelh,

'ink'ez 'uyoo natidleh.

'Et hoontsi'i nyun whuz un'a za 'et ndint'oh.

Nye yus k'ut 'aw whulátanálhuhó'oh,”

Yak'usda 'et duyúlhni.

13 'Et hoontsi'i Yak'usda oolizas 'aw 'ilhoghun hoontsi'i 'et njan dúlh budinel,
 “Nch'az ditníne ts'iyawh nke buk'ut natalhyis-un mba butisdlelh.

'Oh de 'et whuts'un 'et duhóoja de,
 nailhnih ts'e sughu tandalh.”

14 'Et ndiz un'a nja dúhoont'oh, ndunne lizasne, 'enne nudúdeh 'ink'ez be 'ustlene 'uhint'oh. Yak'usda whébalh'a' 'et de la mbene la ndi bé uzdujis-i nets'u tíkulh, 'et huba neba ne'ut'enne 'uhint'oh.

2

Ndi 'ilhiz be ts'ukhutinalh-i, whulazdootnih junih

1 'Et huwa Yak'usda ooghuni ndet la whulh úzdants'o-un, 'et soo ts'ih'un un'a ts'uhotun 'ink'ez nedzi yo nets'ú ho'alh doo ka la ookw'úne' ts'ut'en-un whulazdootni.

2 'Et 'oh da' ndai la khuni lizasne, 'enne Yak'usda ba yahalhduk, 'i khuni ts'iyawh 'ilhiz wheni 'utni. 'Ink'ez mbene la ndi khuni hidutáts'o hukwa lhe'nízunne 'ink'ez k'uyuyúsne, 'enne hoontsi' k'un'a buba k'elha whuzdli'.

3 'Ink'ez ndi whe uzdujis-un, 'et hooncha whe' hoont'oh. 'Et ts'iyawh neba 'ants'i 'uhoont'oh de, 'et de 'enne buk'un'a neba k'elha whutaleh. Nemoodihti ndi yun k'ut nuséya-un, 'et whuts'un ndi whézdujis-un howu yalhduk, 'ink'ez ndunne mbene la whudánts'one, 'enne ndi khuni ts'iyawh whunehunilhtan 'et ts'ih'un 'uhoont'oh.

4 'Et lhat-un hoolhtus-un huwa 'ít'en-un tune' hust'en, 'ink'ez nts'en'a la Ndoni hukwa' ninzun

k'un'a butl'a hón'ai, whuz un'a mbene la nebulh yalhdukne, 'enne Yak'usda bubulh 'ut'en whe whunéhunilhtan daja nehudáni'-un ts'ih'un 'uhoont'oh.

Yak'usda ooYe' lizasne 'atsulyaz buba nyo 'ant'e'

⁵ 'Et njan howu yats'ulhduk ndi 'andit-i yun 'i ookw'uzdutáts'ilh huwa, neba whuz de hóolts'ulh, 'et Yak'usda 'aw lizas 'udedo 'uhoot'e' lhubudínel.

⁶ 'Et hoonts'i 'udun cha 'uk'ehooguz-un whe 'et ndutni,

“Dunene di hinli whe' hint'oh?

Yak'usda di ha bughu nuní ninzut?

K'us dune ye' di ha ooghu tanleh?

⁷ 'Atsulyaz huba lizas an nyo 'unt'oh silhtsi inle'.

'Unt'oh-un silhtsi 'ink'ez whe dizti'-un,

'et cha ootl'ahón'ai.

Ndai la nla be inla-i,

'et ts'iyawh whe whando 'únt'oh-un oogha óonin'ai.

⁸ Ts'iyaitsuk ooke t'ah nenínla yumoodihti oole' ha.”

'Ink'ez ndi ooke t'ah nenínla-i, 'aw hoonliyaz yit lhe'ínel. 'Et hoonts'i t'ets'oninzun 'awhuz ts'iyaitsuk ooke t'ah nelhúskat.

⁹ 'Et hoonts'i mbe la 'atsulyaz huba lizas an nyo 'unt'oh yulhtsi-un, 'en uznilh'en. Sizi 'en 'unt'oh. Dzoh nusuzut whe dazsai 'et huwa soo 'unt'oh-un yulhtsi 'ink'ez whe dizti'-un, 'et cha yutl'ahón'ai. 'Et whuz un'a Yak'usda ye unzoo-i, 'i be ts'iyanne buba dazsai.

Yak'usda ooYe' 'en gha lhane Yak'usda ba 'uduné' dudulyane huzdli'

10 'Et Yak'usda 'en gha ts'iyaitsuk 'uhoont'oh, 'ink'ez ts'iyantsuk oots'u hahonkat. Lhane duduzkeh Sizi whe dizti'-un, 'et butl'a óoti'alh hukwa' ninzun. Sizi 'en whezdutijih-un neba tso nuya-un 'unt'oh. 'Et huwa Yak'usda 'en ooba ts'ih'un 'uhoont'oh whe Sizi whe dzoh nusuzut-un, 'et 'i gha ts'ih'un 'ulya-un sulí' yulhtsi.

11 'Et mbe la Yak'usda ooba 'uduné' dudultí-un, 'ink'ez mbene la Yak'usda ba 'uduné' dudulyane cha wheni ts'iyawh lhgha za' 'uts'int'oh. 'Et whe Sizi 'aw hukwaya lhiloh whe sulhutsinke neúlhni.

12 'Et whuz un'a duBá 'uyúlhni whe nja dutni, “Nyoozi' 'uwhulhni-un, 'i ghun sulhutsinke budutásnelh.

Yak'usda ooba 'ilhunaoodulhne butoh, mba whudutásti' whe mba tisjun.”

13 'Ink'ez doo cha diz un'a nja ndutni, “Si, oot'aníuntistan.” 'Ink'ez doo cha za ndiz un'a cha ndutni, “Nja si 'ust'oh.

Mbene la ts'oodunne Yak'usda sghá buninlane, 'enne cha ts'iyawh sulh 'úhint'oh.”

14 'Et wheni yinka dune ts'inli neyust'e 'i 'uskai' bulh 'úlya. 'Et huwa Sizi Gri ooyust'e wheni nek'un'a 'unt'oh. 'Et whe tulalhgus k'ut neba dazsai-un, 'i be ndun yé datitsah-i ye ulhtus-i ut'í-un, 'en yuch'a' nilhde, 'en netsudule 'unt'oh.

15 Mbene la ndi yun k'ut khunane, 'enne dzin totsuk dahútitsah whe húnuljut, 'et huwa netsudule dude 'ulhnane ubulhtsi, 'enne ts'iyawh Sizi Gri tulalhgus k'ut dazsai-un, 'et whe 'et whuch'a nabuzdla.

16 'Ink'ez 'aw Sizi Gri lizasne la tit'elh huwa iloh whusainya, 'et k'us Abraham ts'u haíndene, 'enne bula tit'elh, 'et huwa whusainya.

17 'Et huwa dudulhutsinke k'un'a ts'iyantsuk whuz un'a dune k'un'a 'oolneh huba' hoont'oh. 'Enne buba lubret 'uk'enus dizti'-un tileh, 'et whe Yak'usda ooba bugha te'ninzun 'ink'ez 'aw bula dootnih ait'oh. 'Et whuz un'a Yak'usda ooba ne'ut'en. 'Et buba dazsai-un huwa lubeshi 'ulh'enne Yak'usda buba 'un whutooldhilh, 'et de soo cho buka náitat'elh.

18 'Et neMoodihti Sizi Gri lhat-un whe óolhdzai, 'et whe dzoh nusuzut. 'Et huwa mbene la óolhdzaine, nts'en'a bula tit'elh-un t'ewhuninzun.

3

Sizi Gri yuladootnih ait'oh-un 'unt'oh

1 'Inka sulhutsinke, nohni Yak'usda ooch'e'ne ahli, 'ink'ez soo hoonzoo hukw'un'a ndi yun k'ut dólhts'i 'et nohts'u hukwa' ninzun. 'Et huwa nohni ts'iyawh Christ, Sizi ts'utni-un, 'en za ooghuni záhtan 'ink'ez 'en k'un'a 'ooht'e'. 'En whel'a-un 'unt'oh, 'ink'ez be neba 'alha' hoont'oh-un, 'et huba neba lubret 'uk'enus dizti'-un unli.

2 'Et whuz un'a Yak'usda 'utaháyalhti. 'Et huwa nts'en'a la yuts'u hukwa 'utni, 'et ts'iyawh lhaóodinla. Nts'en'a la Yak'usda Moses duyoh datit'elh 'et yuts'u hukwa' ninzun-un, ts'iyawh laóodinla. Sizi 'en cha Moses k'un'a 'unt'oh.

3 Nts'en'a 'uhoont'oh mbe la yoh 'uwuhulh'en-un, 'en yoh whanus dizti'-un 'unt'oh, 'et whuz un'a za Sizi Gri Moses anus dizti'-un 'unt'oh.

4 'Et yoh totsuk lhenyoone 'uhóonla, 'et hoonts'i Yak'usda 'en za ts'iyantsuk 'uhóonla.

5 'Ink'ez Yak'usda ooyoh ts'e Moses 'en ooba 'ustle-un unli, 'ink'ez Moses ts'iyawh lhaóodinla. 'Et whuz un'a 'en ghun ts'iyaitsuk lhaóodutatneh, 'et de nts'en'a la Moses dat'en inle'-un, whunenulhtun Yak'usda dawhutanelh t'ets'ontizeh.

6 'Et hoonts'i Christ, 'uYe' k'un'a whe duBá ooyoh huwole'. 'Et ndai la ooka tse ts'úhooli-i, nedzi yoodo cho whe ts'odólhti', 'ink'ez oot'aniuznintan, 'ink'ez 'udek'ez dzin whuts'un soo cho ts'oontun de, 'et de ooyoh whut'i-un ts'inli whe 'uts'int'oh.

Wheni cha whulalhts'udoostnine ts'oole'

7 'Et huwa Ndoni 'alha 'utni whe ndiz un'a nja dutni,

“Andit dzin Yak'usda ooghuni dahts'o de,

8 khun nohdzi doolhts'un junih!

'Et whuz un'a 'uhóoja whe 'oh da' mbene la sch'az ditníne,

'aw skalhe'hunízun.

'Inka ndi dzin dune Yak'usda 'en huyóolhdzai-i huyúlhni.

'Et nts'e la dune lhuhóot'ih-un,

'et whuz un'a 'uhóoja.

Khun nohdzi 'aw 'enne buk'oh ts'e oolhleh junih!

9 'Et whuz un'a nohtsoda'ne suhóolhdzai inle'.

Dit whunizyat (40) yus k'ut 'et ndúwhulyiz whe se' 'ut'en k'oh honilh'en.

10 'Et huwa ndunne, 'enne bubulh húnuzch'e,

'ink'ez buts'u nahizusya nja dudúzni,

'ahoolhyiz dudzi yo ninta' huwhulh'ih

'ink'ez se' 'ut'en k'oh 'aw t'ehonúszun.

11 'Et huwa bubulh húnuzch'e whe buts'u nahizusya whe nja dudúzni,

'Ndet la dune nalyis huba 'aw dahóodilh
ait'oh,' ”

ni.

¹² Sulhutsinke nohnich'oh soo cho huwahli!
Nohni nohtoh whulohne tilah nohdzi tank'us
'unt'oh 'et whe 'aw nohba 'alha lhe'hóot'oh. 'Et
huwa Yak'usda 'ilhiz wheni 'unt'oh-un, doo ka si
'en ooch'az naóolh'ah.

¹³ 'Et hoonts'i dzin totsuk, 'awhuz khahna da', 'et
ts'iyawh lhba nus whunoolht'i whe lhla'ooht'en.
Doo ka si lubeshi gha naniht'a de, nohdzi duts'un
oole'.

¹⁴ 'Et 'udechoo whuts'un Christ ook'úne' ts'ut'en-
un, 'et whulatoh whuts'un whulh ts'uzyin de, 'et
de za Christ oots'uditnine ts'uzdli'.

¹⁵ 'Et whuz un'a 'uk'uneyuzguz whe 'et ndutni,
“Andit dzin Yak'usda ooghuni dahts'o de,
khun nohdzi doolhts'un junih!

Ndunne Yak'usda ch'az yalhdukne 'aw 'enne
buk'un'a 'ooht'en junih.”

*Dune luhhoot'i ts'e dilhts'ine, 'enne whulahudit-
nine hinli*

¹⁶ 'Et whulohne ndunne Yak'usda ooghuni
dánt's'one 'ink'ez 'et hoonts'i hich'az ditni. Moses
yun k'ut Egypt ts'u hanábanla, 'enne 'uhint'oh, 'et
hoonts'i 'aw ts'iyanne whuz un'a ndulhúhust'en.

¹⁷ Ndunne ndut'enne, 'enne dit whunizyat
(40) yus k'ut ndúwhulyiz whe Yak'usda bubúlh
huske? Ndunne 'enne dune luhhóot'ih ts'e lubeshi
ilhchootne, 'et huwa whuz yahadla.

¹⁸ 'Enne 'uhint'oh Yak'usda ooghuni
hik'unulhe'it'el, 'et huwa ndiz un'a Yak'usda
buts'u hoozi-un, Yak'usda nalyis-un, 'aw dahóoya'
ait'oh.

19 'Inka ndiz un'a whuts'odil'e', ndunne mbene la ooba 'alha lhe'hóot'oh, 'et huwa ndet la Yak'usda buts'u hoozi-un, 'aw dahóoya' ait'oh.

4

Yak'usda oodune'ne 'awhuz nahutilyis-un 'et buba whuz'ai

¹ Wheni njan Yak'usda nalyis-un nets'u hoozi-un, nohni nohtoh 'aw tilah lhuwhulhchulh. 'Et huwa wheni ts'iyawh whéznooljut huba' hoont'oh.

² 'Et 'alha 'enne buk'un'a wheni cha ndi khuni unzoo-i be nebulh yaínduk. 'Et hoonts'i ndi khuni be bubulh yaínduk-i, 'aw luhidits'il, 'aw buba 'alha lhe'hóonel 'et huwa. 'Et huwa 'aw bubeni tálheidikulh. 'Et huwa 'aw bula lhewhudínel.

³ 'Et wheni mbene la ooba 'alha' hoont'ohne, wheni za njan Yak'usda nalyis-un nets'u hoozi-un negha whútalts'ulh. 'Et hoonts'i ndunne ooba 'alha lhe'hoot'ohne, 'enne ndiz un'a 'et Yak'usda ndúbulhni,

“Bubulh húnuzch'e whe buts'u nahizusya,
ndet nazyis-un, 'aw dahóoya' ait'oh.”

'Et hoonts'i nts'e la 'udechoo whe'whudit'en-un ndi yun 'ulya da', 'oh da' 'et dude 'ut'en lhaídinla.

⁴ 'Et 'ilhoghun Yak'usda ooghuni 'uk'unusguz-un, 'et whulh lhtak'ant'it whudzin whuneodalh'e' whe ndiz un'a nja dutni, “Yak'usda ts'iyawh dude 'ut'en lhaidinla 'ink'ez whulh lhtak'ant'it dzin 'et nalyiz.”

⁵ 'Ink'ez ndi 'udustl'us 'et whuz un'a za ndutni, “Nts'en'a la butsu nahizusya dune nahutilyis, 'aw dahóoya' ait'oh.”

⁶ Mbene la ndi khuni unzoo-i 'udechoo yudánts'one, 'enne 'aw 'oh da' hik'únulhe'it'el.

'Et huwa ndet la nalyis-un, 'et 'aw dalhihiyal. 'Et hoonts'i whulohne, 'enne 'awhuz bugha whútalts'ulh whe' hoont'oh.

⁷'Et huwa Yak'usda 'et 'ilhoh 'uhoont'oh-un dzin neba 'udun newhúnin'ai. “'Andit dzin whudizulh,” 'et 'uhoont'oh. 'Et sa' hukw'elh'az 'et Yak'usda David be yailhduk whe nja dutni,

“'Andit dzin ooghuni dahts'o de,
khun te nohdzi doolhts'un junih!”

⁸'Et ndun Joshua huyúlhni-un, 'en Moses k'edanya, 'en Israel ts'u hainzutne Yak'usda nalyis-un, 'et bugha whúta'alh de, 'et de Yak'usda hukw'elh'az 'udun dzin whudízti'-un 'aw doo cha 'on 'un howu yaoolhduk ait'oh.

⁹'Et huwa t'ets'onínzun Yak'usda oodune'ne 'awhuz nahutilyis-un, 'et buba whuz'ai.

¹⁰Ndiz un'a nja dúhoont'oh, mbe la Yak'usda nalyis-un oogha whulsts'ut-un, nts'en'a la Yak'usda dude 'ut'en lhaidinla, 'en cha whuz un'a za dude 'ut'en lhadinla.

'Et Yak'usda ooghuni khuna whe 'unt'oh, 'ink'ez hoolhtus túne' 'ut'en

¹¹'Et huwa Yak'usda oodune'ne nahulyis-un, nedzi ndulcho 'i be whuz un'a za ts'uhólhchoot. 'Et 'aw ndúlhts'ust'en de, 'et de ndunne 'uk'unulhe'ust'enne whuz un'a wheni cha 'enne buk'un'a za ninta' ts'ota'alh whe' hoont'oh.

¹²'Et Yak'usda ooghuni khuna whe 'unt'oh 'ink'ez hoolhtus túne' 'ut'en. 'I 'ants'i saluzti lhch'az ook'a hoonli-i, 'i ooba nus khundiyyin whe 'unt'oh. Ndiz un'a nja dúhoont'oh saluzti nets'un lhghu nunádiz'a-un 'ink'ez neyúnghe' 'i ndi lhts'itit'us, 'et whuz un'a za Yak'usda ooghuni nezul 'ink'ez neyughi lhk'eítilelh. Nedzi yo whe

daja uzninzun 'ink'ez nts'en'a dáztit'elh hukwa' ts'ut'en, 'et ts'iyawh whunénulhtun, 'et 'uhoolcho whe Yak'usda ooghuni khundiyyin whe 'unt'oh.

¹³ 'Ink'ez ndai la ndi yun k'ut 'uts'ulh'en-i 'aw 'ilhoghi Yak'usda ooch'a ntist'i-i hooloh. Ts'iyantsuk whunilh'en, 'ink'ez 'ants'i 'i kw'un'a'tizbal le'unt'oh. Yak'usda 'en dats'it'en-un, 'et ts'iyawh uzdutánelh whe' hoont'oh.

Lubret 'uk'enus dizti'-un te'ninzun-un

¹⁴ 'Et huwa 'ilhoghun lubret 'uk'enus dizti'-un neba 'unt'oh. 'En 'uja yat nduhoolcho whutulh lhuséya. Sizi Yak'usda ooYe' 'en 'únt'oh. 'Et huwa ndet la neba 'alha' hoont'oh-un, ts'iyawh duts'o cho ts'uhotun.

¹⁵ Nelubret 'uk'enus dizti'-un, 'en ndunt'oh whe 'unt'oh, ndai la be tets'utsun-i, 'i bulh 'alghoh negha te'ninzun dats'int'oh la t'ooninzun. 'En lubeshi yit 'unt'oh 'et hoontsi 'en cha wheni nek'un'a ts'iyantsuk tank'us óoneh whe óoldzih inle'.

¹⁶ 'Et huwa Yak'usda ookw'uts'uzda cho dizti'-i whuz de ye únzoo-i negha yú'aih. 'Et huwa 'aw whelhts'uniljut whe whuz uztooya'. 'Et whuz de negha te'ninzun, 'ink'ez whé nets'un unzoo-un, 'et nduwulcho whe ts'uhootálhchulh. 'Et whuz un'a la 'en ba ndi yun k'ut uzdilhts'i-un, ndet la whe nela 'ewhudutánelh 'et negha óotalts'ulh.

5

Lubret 'unk'enus dizti'-un datít'elh la

¹ 'Et ts'iyanne lubret 'uk'enus dizti'ne bubulh di-dowhne butahayálhti, Yak'usda but buba netíyalh ha. 'Et whe 'uyoonne bulubeshi gha 'et huba

loodel k'ut huwa t'aih-i hidutálhk'un 'ink'ez ndai la Yak'usda higha huya'aih-i buba loodel ts'un wheyúlih.

² Mbe la Yak'usda yuk'un'a t'eonúszunne 'ink'ez tank'us ít'elhne, 'enne bughun oodzi únduda, didutch'oh cha lhat-un whe tetsun 'et huwa.

³ 'Et huwa nts'en'a la 'onghohne bulubeshi k'elha huwa íta'alh-i whuz buba wheya'aih, 'et whuz un'a za 'en hoonts'i didutch'oh dulubeshi ba huwa íta'alh-i, 'i cha whuz wheyá'aih. Whuz un'a edót'en huba' hoont'oh.

⁴ 'Et nts'en'a lubret 'uk'enus dizti'ne hulih, 'aw dune dich'oh 'et duhóoneh ait'oh. 'Et hoonts'i nts'en'a Yak'usda Aaron 'ut'ahayalhti, 'en k'un'a za 'uyoon lubret 'uk'enus dizti'-un 'utahaóoltelh huba' hoont'oh.

Christ 'en 'ilhiz wheni lubret 'uk'enus dizti'-un 'unt'oh

⁵ 'Et whuz un'a za Christ, 'en cha 'aw lubret 'uk'enus dizti'-un 'ududooltselh ait'oh. 'Et hoonts'i mbe la yadáni'-un, 'en 'et whe ndúyulhni, "Nyun sYe' 'int'oh.

'Inka 'andit dzin sye' whuz un'a nyuzúsi."

⁶ 'Ink'ez 'udun cha 'uk'ehóoguz whe ndutni, "Ndun Melchizedek, nts'en'a whe lubret 'unt'oh, nyun cha 'en k'un'a 'ilhiz wheni lubret inli."

⁷ 'Ink'ez 'oh da' Sizi Gri ndi yun k'ut nuseya da, 'et whe la ooBá 'en ye ulhtus-i 'ut'i, 'et hukwa' ninzun de datítsah whuch'a yutilhyih, ndiz un'a Sizi Gri yuts'u tenadidli. Tube oodzi tel'en 'ink'ez oonatsul too' hoonli whe Yak'usda yuts'u tédudlih yula 'ooneh ha. ooBá yudílhti', 'et huwa yudánts'o daja ni.

8 OoYe' yinli 'et hoonts'i ndet la whe dzoh nasúzut-un, 'et whe yuk'úne' 'út'en hodil'e'.

9 'Et huwa 'uja ts'ih'un 'ulya-un suli'. 'Inka mbene la yuk'úne' 'ut'enne, 'enne 'ilhiz wheni hudujis-un, 'et bugha óonin'ai.

10 'Et whuz un'a Yak'usda ndi boozi' yugha ídin'ai whe yudáni', "Ndun Melchizedek nts'en'a whe lubret 'uk'enus dizti'-un 'unt'oh, nyun cha 'en k'un'a 'ilhiz wheni lubret 'uk'enus dizti'-un inli."

11 'Et 'awet lhat-un nohuzdutánelh 'et hoonts'i nedutáhts'o nohba 'ants'i hoonli. 'Et huwa neba howa whúlna' whe ndi khuni ts'ih'un un'a t'ewhunoozhaz k'un'a nohts'utni.

Mbene la Yak'usda ooghuni huyoozilhts'ai-un tahodiznih 'enne 'ants'i chalhts'ul nduhúlt'oh

12 'Et 'andit dune hodoolh'eh-un 'oohle' huba' hoont'oh, 'et hoonts'i soo 'udechoo be whuts'odil'e'-i, 'i Yak'usda ghuni daja ni la, 'et whulohne, 'enne doo cha za ndúwhulcho whe whunanohodutilh'eh huba' hoont'oh. 'Andit ts'oodunne k'un'a lilet 'i za ookw'a khahna, 'aw but duts'un-i, 'i iloh. 'Et whuz un'a 'ahja.

13 'Et mbene la lilet za k'udune unline, 'enne ndi Yak'usda ooghuni ts'ih'un 'unt'oh-i, 'i dzoh tsulyaz za t'ehininzun. 'Awhuz chalhts'ulne hinli 'et huwa.

14 'Et hoonts'i ndi but duts'un-i, 'i nchane buba' yint'oh. 'Enne mbene la hodul'eh howun nuni nuzutne 'ink'ez hik'une' hut'en 'et whe bubeni ulhtus lleh, 'enne 'uhint'oh. 'Enne unzoo-i 'ink'ez ntsi'-i bulh t'ehinínzun.

6

Yak'usda ooghuni buts'odool'eh 'ink'ez 'on 'un cha 'ink'ez 'on 'un cha

¹ 'Et huwa ndi 'udechoo Christ ghun hodilh'e'-un, 'et za hodoolh'eh junih, k'us 'on 'un cha hodoolh'eh. 'Et de la soo ts'ih'un un'a lhadulyane k'un'a 'ooht'e'. Ndi 'udechoo whuts'odil'e'-un, 'et yoh ookw'uwhuz'ai-i dúwhult'oh, 'ink'ez 'i whenich'oh 'aw 'uyoo na'ts'ooleh hukwa lhe'uznízun. Ndi 'udechoo whuts'odil'e'-un, 'et ndiz un'a nja dúhoont'oh, ndai la 'uts'alh'en-i 'ants'et 'uhoont'oh, 'aw nela ooneh ait'oh, 'i ts'iyawh ooch'az náts'ool'ah. 'Et nts'en'a 'uhoont'oh Yak'usda neba 'alha' 'unt'oh-un, 'et cha.

² 'Ink'ez nts'en'a la dune too be 'úl'en-un. Nts'en'a la 'uyoonne dune k'ehúdilnih-un cha, 'ink'ez 'et nts'en'a 'uhutinelh dune yaidlanne toh dunahudutádalh. 'Ink'ez nts'en'a 'ilhez neba nahutideh-un whuz uztidulh. Njan 'udechoo hodilh'e'-un, 'et 'uhoont'oh. 'Et cha za 'on 'un whunohts'unoolhtun ait'oh.

³ 'Et whuz un'a Yak'usda netl'ahón'ai de, 'et de ndet la soo ts'ih'un un'a lhadulyane uztileh.

⁴ 'Et mbene la Christ ghun hodil'e'ne 'ink'ez t'ehonínzun, ndi yak'uz howat'aih-i, 'i huyílhchoot 'ink'ez Ndoni cha buyudinda.

⁵ 'Ink'ez Yak'usda daja ni-un, 'et dalzoo' la, 'i cha huyílhchoot, 'ink'ez ndet la ye úlhtus-i whuz de hóolts'ulh, 'et cha t'ehonínzun.

⁶ 'Et mbene la ndunt'ohne 'et hoonts'i Yak'usda ch'a nahusdil de, 'enne nts'oh dahoont'oh hoonts'i, 'aw doo cha za whuz un'a dudzi nahondunooleh

ait'oh. Ndunt'ohne dich'oh Yak'usda ooYe' tulalh-gus k'enáhuyilhti le'huyulh'en, 'ink'ez ts'iyanne but highudloh.

⁷ Soo cho whunulh'en, 'et tube cho nawhúlhtih te haníyeh ba hoonzoo. 'Ink'ez ts'iyaitsuk t'alh-i neba hanúlhyeh de, 'et de whuz un'a Yak'usda nets'un unzoo.

⁸ 'Et hoonts'i, 'i yun whus 'ink'ez 'ut'antsi', 'i za haníyeh de, 'et de 'aw hoonliyaz lhiloh whe 'unt'oh. 'Et huwa ookalhe'ts'unízun. K'at le de ts'iyawh uzdutálhk'un. 'Et soo cho howu ni óhtan!

Yak'usda ooba ne'ts'ut'en-un 'aw whunaoodool-noh ait'oh

⁹ Nek'ekene nohni ndi khuniti be dunóhts'utni, 'et hoonts'i Yak'usda ch'a nasdilne lhahloh, 'et neba 'alha' hoont'oh. 'Et k'us be uzdujis-i, 'i gha 'on nus hoonzoo hukw'un'a 'utiht'elh, 'et neba 'alha' hoontoh.

¹⁰ Yak'usda ooch'e'ne, 'enne nohni buba ne'út'enne ahli íle', 'ink'ez 'awhuz whuz un'a nduht'en. Nohe'ut'en 'ink'ez Yak'usda tube ook'ehtsi' whe aht'en, 'et ts'iyawh Yak'usda whunilh'en. Yak'usda ts'ih'un un'a za 'unt'oh, 'et huwa 'aw whunaoodoolnoh ait'oh.

¹¹ 'Et 'ilhone ahli whe 'et whulatoh whuts'un, nohdzi ndulcho-i be whuz un'a edóht'en, 'et nohba hukwa' uzninzun. 'Et whuz un'a ndet la hukwa tse hoohli-un, 'et nawh lhe'hoot'oh nohts'un whutikulh.

¹² 'Ink'ez tse dahtni oohle' junih. 'Et k'us ndai la Yak'usda whe nets'u náhizya-un, 'et mbene la bé 'alha' hoont'oh-i 'ink'ez sa' huba whulh huzyin whe 'enne bugha íta'alh whuts'un, 'et nohni cha 'enne buk'un'a 'ooht'en.

Yak'usda didutch'oh nets'u hoozi Christ ooka tse ts'uhooli-un 'unt'oh

13 'Et 'aw dune Yak'usda an do 'unt'ohne hooloh. 'Et huwa 'oh da' 'et ndi Yak'usda Abraham yuts'u náhizya-i, dich'oh dudoozi' be yuts'u náhizya.

14 'Ink'ez Yak'usda Abraham yudáni', "Tubeh nts'un tíszoo'. Si sgha nts'u haíndene hutildlai'."

15 'Ink'ez 'et whuz un'a 'uhooja. Yak'usda Abraham daja yudáni'-un sa' whe yubailh'e', 'et hoonts'i whe yuts'u náhizya-un, 'et ooghá whulsts'ut.

16 'Et ndet la dune hoonli-unyaz huwun 'uyoon dune yuts'u nahutiyeh de, 'et ts'ih'un néhota'alh hukwa' huninzun de, 'et de mbe la yando 'unt'oh-un, 'en boozí' be ts'ih'un nehoho'alh huba' hoont'oh.

17 'Et whuz un'a za Yak'usda 'uja. Nduenne mbene la ndai la buts'u hoozi, 'enne bugha íta'alh. Ndet la buts'u hoozi-un, 'aw 'ats'un un'a na'hótneh ait'oh. Soo ts'ih'un un'a t'ehonoozeh buba hukwa' ninzun, 'et huwa dudoozi' be buts'u náhizya.

18 Yak'usda 'aw hoots'it ait'oh. 'Et huwa ndet la howu yalhduk-un 'ink'ez buts'u náhizya-un, 'et náwhult'oh 'aw 'ats'un un'a na'hotneh ait'oh. 'Et huwa t'ets'oninzun Yak'usda 'aw nela dootnih ait'oh. Wheni cha ndet la hukwa tse ts'uhooli-un, 'et ts'ohótun huba' hoont'oh. 'I gha nedzi do ná'ut'i.

19 Ndet la hukwa tse ts'uhooli-un, 'i ndi yun k'ut uzdilhts'i-un 'ants'i neba tsedlooh le'unt'oh. 'Et 'ilhiz duts'o 'ink'ez 'aw nuhóotnah ait'oh. 'Ink'ez ndi tsedlooh, 'i whúlh nat-un whuts'oh súbal-un, 'et us'ai.

20 'Et Sizi Gri 'uda' 'uja netso nusiya-un, 'en whuz danínya. Melchizedek 'en k'un'a 'ilhiz wheni lubret 'uk'enus dizti'-un suli'.

7

Melchizedek lerwe 'uk'enus ts'ih'un ne'ut'en-un

¹ 'Et 'awet ndun Melchizedek 'ilhoghun keyoh Salem huwhútni-un, 'et whulerwe unli. Yak'usda ts'iyantsuk whando 'unt'oh-un, 'en oolubret unli. 'Et whuz un'a 'uhóoja whe 'oh da' Abraham 'en whuz un'a lhane lerwene bulh lhígan 'ink'ez lhane hángan. 'Et hukw'elh'az dukeyoh ts'u náhutisdil whe ndun Melchizedek Abraham yududzuya whe 'et ndiz un'a Yak'usda ts'un yuba tenadidli, 'uk'enus hoonzoo-un yughá ho'alh ha.

² 'Ink'ez mbene la buhanghane ndai la hiye ánt'e'-i, 'i ts'iyawh huyílhchoot. 'Et ndi whuloh, 'i 10% ts'utni, 'i Abraham Melchizedek ts'ú be nilhni. 'Et Melchizedek boozi'-i ndi 'unt'oh, ts'ih'un un'a lerwe unli. 'Ink'ez keyoh Salem whulerwe cha unli. 'I ts'ih'un un'a lhts'un be' ts'int'oh-i lerwe unli ni whe 'utni.

³ Ooloo hooloh 'ink'ez oobá cha hooloh. Mbe édzintz-un cha hooloh. 'Aw luhóolel 'ink'ez 'aw dálhitsal. 'Et whuz un'a Yak'usda ooYe' k'un'a 'ulya whe 'ilhiz wheni lubret unli.

⁴ Ndun 'en Melchizedek nts'en'a la dune ncha-un unli, 'et howu nuní nuhzut. Netsoda'-un 'unt'oh-un Abraham 'en lhane yé dzintz, 'et hoonts'i ndai la dune hiyudanghan-i, 'i 10% ts'utni, 'i Melchizedek ts'ú be nilhni.

⁵ 'Ink'ez 'alha' hoont'oh 'i be, Levi ts'u haindene, 'enne za lubret hulih. Yak'usda butl'a hón'ai whe dunene 10% huyut'i-i, 'i lubretne hitl'anahuyoo'alh huba' hoont'oh. 'Enne Abraham édzindene 'uhint'oh 'ink'ez bubulhutsinke hinli, 'et hoonts'i 'enne whuz un'a 'et nduhút'en inle'.

⁶ 'Et Melchizedek 'aw Lizwifne buts'u háhizulh, 'et hoonts'i Yak'usda Abraham ye yuts'u náhizya-i

yugha óonin'ai 'ink'ez Abraham 'en 'uja 10% ts'u be' yunilhni. 'Ink'ez Melchizedek Yak'usda ts'un yuba tenadidli 'uk'enus hoonzoo-un yughá ho'alh ha.

⁷ 'Et nawh lhe'hoot'oh mbe la k'us 'unt'oh-un unli-un, 'en duk'elh'ih 'unt'oh-un, 'en ba tenadidli.

⁸ 'Et diz un'a 'et 'úhoont'oh, nyoonne Levitne, 'enne cha 'ants'i yinka dune za' hint'oh, 'ink'ez whuz un'a za yahadlah, 'et hoonts'i ndi 10% 'i cha whuz un'a za nahuyulhdzoo. 'Et Melchizedek, 'en 'unt'oh 'ilhiz wheni khuna-un huyúlhni, 'en 'uyinla Abraham 10% yugha'aih.

⁹ 'Et ndiz un'a nja dúzdutinelh, Levi 'en 10% nalhdzoo-un 'unt'oh, 'en hoonts'i Abraham gha Melchizedek 10% yugha'aih.

¹⁰ Soo cho whunulh'en, whutso da' Melchizedek Abraham ghu ninya whe, 'et Levi 'awhuz lhuwhusle whe.

'Uyoon lubret whusatíyalh

¹¹ 'Et 'inka nyoonne Levi ts'u haíndene, 'aw 'enne za dune buba lubret hulih 'ink'ez 'enne bugha Yak'usda dughuni netl'aídan'ai, 'et hoonts'i 'enne bugha ndet la Yak'usda nets'u hukwa' ninzun, 'et ts'iyantsuk lhalhódusneh. 'Et whuz un'a ts'iyanne t'ehonózin huba' hoont'oh, 'uyoon lubret whusatíyalh. Ndun lubret whusatíyalh-un, 'aw Aaron dulhilt'oh. 'Ink'ez 'ants'i Melchizedek k'un'a ootadzi'.

¹² 'Et ndet howa mbene za lubret huli, 'et Yak'usda lhk'enaóodan'ai de, 'et de 'et huwun dughuni butl'a ídan'ai, 'et cha 'uts'un un'a na'whutátnelh.

¹³ 'Et ndun ooghu yats'ulhduk-un, 'en neMood-ihti 'unt'oh, 'en 'udoh didowhne buts'u haínzut-un 'unt'oh. 'Ink'ez ndunne 'udoh didohne 'aw

lubret hoole' ait'oh. 'Enne loodel k'ut 'aw hoonli hudólhk'un huba lhe'hit'oh.

¹⁴ 'Et neMoodihti 'en Judah didowhne ts'u hainzut-un 'unt'oh, 'et ts'iyanne t'ehonínzun. 'Ink'ez 'enne lubret hutileh huwun, Moses 'aw howu yalhtíhdi.

¹⁵ Njan 'on nus soo t'ewhutihzeh 'et nohts'u hukwa' nuszun, 'et Melchizedek k'un'a 'uyoon lubret whusatíyalh de,

¹⁶ 'et ye khuna-i be 'aw gak huyoolhtselh ait'oh, 'et whuz un'a Sizi Gri lubret sulí'. 'Et hoonts'i nts'en'a la Yak'usda ooghuni be dune Aaron ts'u hainzut whe lubret tileh, 'aw 'et huwa iloh.

¹⁷ 'Et whuz un'a Sizi Gri ghun Yak'usda ooghuni nja ndutni,

“Ndun Melchizedek, nts'en'a whe lubret unli, nyun cha 'ilhiz wheni lubret inli.”

¹⁸ 'Et ndiz un'a nja dúhoont'oh, 'udechoo khuni butl'a dílts'ut da', 'aw dune la'hoot'en ait'oh. 'Et huwa Yak'usda 'udun newhunin'ai.

¹⁹ 'Et ndai la 'udechoo Yak'usda dughuni netl'aídan'ai-i, 'i be 'aw dune soo lhadúlyane hoole' ait'oh. 'Et hoonts'i ndi khuni netl'aídan'ai-i, 'i be 'et 'on nus hoonzoo-un hukwa tse ts'úhole'. 'Et de 'on nus Yak'usda benghoh uztit'elh.

Sizi 'en 'andit lubret 'unt'oh

²⁰ 'Et Yak'usda dich'oh dughuni be Sizi Gri yuts'u náhizya whe yudáni', “Nyun 'ilhiz wheni lubret inli.”

²¹ 'Et hoonts'i ndunne Aaron lubretne Yak'usda 'aw whuz un'a buba nalhihíyel whe lubret huzdli'. 'Et hoonts'i dich'oh ts'ih'un yuts'u náhizya-un, 'et whe Sizi Gri lubret unli. 'Et whuz un'a 'et ndutni Yak'usda ooghuni,

“Moodihti dughuni yutl'aídan'ai,
 dudeni 'aw 'ats'un un'a na'yooleh ait'oh.

'Ink'ez 'uyulhni,

‘Melchizedek k'un'a nyun cha 'ilhiz wheni lubret inli.’ ”

²² 'Et whuz un'a ndi 'andit khuni nets'u lhaidinla-i, Sizi Gri neba dazsai-un, 'et 'i be nets'u whutikulh whe' hoont'oh.

²³ 'Et ndunne lubret lhane hinli 'et hoonts'i 'ilhoghun hinli whe ts'iyawh yahadlah. 'Et huwa 'aw 'ilhoghun 'ilhiz wheni lubret oole' ait'oh.

²⁴ 'Et hoonts'i Sizi Gri 'ilhiz wheni khuna, 'et huwa neba lubret unli-un, 'aw 'uyoon dune yuk'edóoya'ne hooloh.

²⁵ 'En 'ilhiz wheni khuna 'ink'ez neba tenadudli, 'et huwa nawh lhe'hóot'oh ts'iyanne, 'en be Yak'usda hiyenghoh hutit'elh, ts'iyawh 'enne buba ye ulhtus-i ut'i whe soo ts'ih'un un'a ubutilhyis ha.

²⁶ Njan 'et ndiz un'a Sizi Gri lubret 'uk'enus dizti'-un neba unli. Lubeshi ooghu hooloh, 'aw whe ook'eholts'it-un cha hooloh. 'Ink'ez tank'us 'uhoont'oh-un 'aw hoontsool-unyaz hoonts'i ookw'uz lhíst'en. Lubeshi 'ulh'enne bubulh 'ut'en inle', 'et hoonts'i 'aw 'enne buk'un'a ndi yun k'ut lhidal. 'Ink'ez buch'a nasja. 'Ink'ez yak'uz whanus dízti' suli'.

²⁷ 'Aw Lizwifne buba lubret 'uk'enus dizti'ne bubundúlh lhilt'oh. N dunne lubretne dzin totsuk dulubeshi ba loodel k'ut 'uhudílhk'un. 'Et hukw'elh'az dudulh dunene ba loodel k'ut 'uhudílhk'un. 'Et hoonts'i 'andit Sizi Gri ts'iyanne ba didutch'oh 'et 'ilhoh za 'ink'ez 'ilhiz wheni nelubeshi k'elha dazsai.

²⁸ 'Et dunene bulubeshi gha tehutsun 'et hoonts'i ndai la 'oh da' Yak'usda khuni

netl'aídan'ai, 'i be dune lubret 'uk'enuz dizti'ne hutileh. 'Et ndai la Yak'usda ooghuni Moses 'uk'unéyuzguz-i, 'i ook'elh'az, Yak'usda duYe' 'en ghun nets'u nahizya lubret 'uk'enus dizti'-un tileh. 'En 'unt'oh, duYe' 'en 'ilhiz wheni soo 'et lhadulya-un sulí'.

8

Sizi 'andit lubret unli whe dude 'ut'en k'oh huwana

¹ 'Et 'awet niz de daja uzdani', nja 'et 'uwhúlhni, wheni neba lubret 'uk'enus dizti'-un ts'ut'i, mbe la yak'uz k'us úncha-un, 'en ookw'uts'uzda cho dízti'-i, 'i nailhni ts'un k'us yughu nátl'adida'.

² Ndi ndai nimbali cho neMoodihti nénin'ai-i, 'i ts'ih'un un'a 'uhoont'oh-un 'uhoont'oh. 'I 'aw dune iloh nénin'ai. 'Et huwa 'udéni' nimbali bet whambez, 'ink'ez 'et 'uk'enus whudízti'-un, 'et cha Sizi Gri neba ne'ut'en.

³ 'Et mbene la lubret 'uk'enus dizti' unline, 'enne loodel k'ut hudilhk'un 'ink'ez doo cha hoonliyaz Yak'usda gha hoo'alh huba' hoont'oh. 'Et whuz un'a za ndun mbe la ooghu yats'ulhduk-un, 'en cha hoonli huwa oo'alh huba' hoont'oh.

⁴ 'Et lhane lubretne ndi yun k'ut, 'enne nts'en'a la Moses ooghuni k'un'a, 'et whuz un'a 'et nduhút'en. 'Et huwa Sizi Gri 'awhuz ndi yun k'ut usda de, 'aw da' lubret lhiloh oolé'.

⁵ Ndunne nimbali cho t'ah ts'e dunene buba ne'hut'en te, 'et ndi nimbali cho 'et yak'uz whuz'ai-un, 'et whunduhúl'en whe' hut'en. 'I yak'uz dahoont'oh-un 'ants'i 'et whunduhúl'en le'hut'en. 'Oh da' Moses nimbali cho netí'alh whe, Yak'usda

yudáni', "Nts'e la dzulh k'ut nimbali cho netíłts'ulh-un whunyunistan-un, 'et wheni ooghá ne'tant'en-i mba usdla, 'i k'un'a onleh. 'Et nts'en'a la whúnyunistan, ndúwhulcho whe whuz un'a onleh!"

6 'Et hoonts'i Sizi Gri ndunne 'on nus soo buba nus soo ne'út'en-un sulí'. Ndi 'uk'enus hoonzoo khuni nets'u lhaídinla-i, 'et huwa Sizi Gri 'en neba k'elha whulh'tsi-un unli. Yak'usda 'on nus hoonzoo k'un'a nets'ú hoozi-un, 'et whuz un'a neba 'uhóonla.

'Andidi khuni nets'u lhaídinla-i

7 'Et njan khuni 'udechoo khuni but's'u lhaídinla-i buba hoolhtus, 'aw hik'unelhe'hít'el. 'Inka 'i gha dune Yak'usda nalh ts'ih'un lhe'hit'oh. 'Et huwa doo cha za whulh nat-un nets'u nahizya.

8 'Ink'ez Yak'usda oodune'ne, 'enne ts'iyawh hukwa' budáni'. 'Et whuz un'a ooghuni 'uk'uwhusguz whe nja dutni,

“Soo zulhts'ai, 'ilhudzin whuz de hóolts'ulh,

'et whusahóolts'ut de,

'et de Israel buyun k'ut dilhts'ine

'ink'ez Judah buyun k'ut dilhts'ine,

'oh de ndi 'andidi whulh nat-un khuni buba lhaídutisdleh.

9 Ndet la but'soda'ne 'udechoo khuni buba lhaíduzdla,

'et whulh nat-un 'aw 'et hukw'un'a lhe'whutást'el.

'Et 'oh da' 'ants'i bula úschoot

'ink'ez Egypt yun k'ut hukw'unabutísdla.

'Et hoonts'i sghuni 'aw lhuhuyíłhchulh,

'et huwa bula disni, ni neMoodihti.

10 'Ink'ez cha neMoodihti ndutni,

'et hukw'elh'az Israel buzkehke soo 'andidi-i,

'i khuni buba lhaídutisdle.

Ndiz un'a ndótat'elh,

sk'oh ts'e 'et bubeni táwhudutasdleh,
'ink'ez budzi k'ut cha 'uk'ehóotagrus.

'Ink'ez si buYak'usda tisdleh,

'ink'ez 'enne sdune'ne hutileh.

11 'Oh de de ts'iyawh 'ilhoghun hinli whe
ts'oodunneyaz

'ink'ez yoo 'un udohne bulh 'alghoh, Si
t'esontizeh.

'Et huwa datíst'elh-un,

'et huwa dudenghoh whut'íne,

k'us dudulhutsinke 'aw 'ilhoghun hoonts'i,

doo cha za 'neMoodihti ghun hodulh'eh!'

hudooni' huba lhe'hoot'oh.

12 'Et dáhoont'oh la 'aw ts'ih'un lhe'hust'en de,

'et huwa bugha té'untaszeh.

'Ink'ez bulubeshi 'ink'ez sk'únulhe'ust'en-un,

'et 'i ts'iyawh 'aw 'on 'un 'aw buba whu-
naooznih ait'oh."

13 'Et huwa Yak'usda ndi soo 'andit-un khuni
neba lhaídinla-i howu yailhduk, 'et dája ni whe
ndutni, 'i gha njan 'udechoo khuni buba lhaídinla-
i, 'aw whe lhé'hoot'oh suli', 'et huwa Yak'usda
neba lhk'enaoodan'ai, 'ink'ez 'aw 'on 'un ook'une'
ts'oot'en ait'oh.

9

'Oh da' nimbali cho 'ulya-un

1 'Ink'ez njan 'udechoo khuni buba lhaídinla-i,
'i be whubúniltan nts'en'a lubretne Yak'usda ba
ne'hóot'en huba' hoont'oh. 'Ink'ez ndet la nim-
bali cho 'uhuhóonla-un, 'et Yak'usda ts'un teni'
hunalhzi-un 'uhoont'oh.

2 'Ink'ez nimbali cho be 'uhóolya-un, 'et ndiz un'a
nja dúhoont'oh. 'Udechoo-un whambez ts'e, 'et

lhtak'ant'i kwun ook'udizk'un-i 'et skai. 'Ink'ez ludab lhes ookw'usdla-i nul'en, 'i cha 'et skai. 'Et njan 'udechoo-un whambez ts'e, 'et whudízti'-un 'uhoont'oh.

³ 'Et 'on ni' whulh nat whuts'oh subal-i, 'et 'on nus whudizti', 'ink'ez 'uk'enus whudizti' whe' 'uhoont'oh.

⁴ 'Et whambez ts'e ludab gold huyalh'uz-i, 'i ndulcho whe ooghá yosduz, 'et uskai. 'I k'ut ooluts sooltsun-i hudílhk'un. 'Ink'ez ndi chunkelh cho, 'i cha bez ts'e 'ink'ez yoo'az ts'e, 'et ndulcho whe ndi gold ndulcho ooghá yosduz, 'i cha 'et us'ai. 'Ink'ez 'i Yak'usda khuni buba lhaídínla-i oochun- kel 'unt'oh. 'I bez ts'e gold 'oosa' cha be us'ai. 'Et ndi gold oosa', ndi lhes manna huyulhni, 'i bé yuz'ai. Aaron ootuz, ndi tuz 'i 'unt'oh 'ut'an oots'u hanálhyai inle', 'i cha be ídiztan. 'Ink'ez ndi whu- nizyai khuni netl'aídan'ai, 'i tse k'ut 'uk'unusguz, 'i cha be ídiz'ai.

⁵ 'Ink'ez ndi chunkelh cho k'ut, ndunne Cheru- bim ubuts'útnine, 'enne bube Yak'usda yé dizti'- un t'ets'oninzun, 'et huwa ndi chunkelh 'i k'ut 'uhint'oh. Buts'unt'a' whutus lht'aít'naih huyulhntsi, 'i t'ah, 'et 'i k'ut 'uskai' yuk'unídilht'ih whe Yak'usda soo cho nets'u naítot'en ha ts'uwhútni. 'Aw ndi ts'iyawh howu yats'oolhduk ait'oh.

'Udechoo nimbali cho 'ulya-un, 'i t'ah loodel k'ut hidilhk'un-i 'aw 'et whe ninta' ts'unt'en-un neba 'un whutookat ait'oh

⁶ 'Et nduwhi ts'iyawh nts'e oola' huba' hoont'oh-un, 'et nehíninla. 'Et 'awet 'udechoo whambez ts'e 'et ndunne lubretne, 'enne dzin totsuk ne'hut'en.

⁷ 'Et hoonts'i lubret 'uk'enus dizti'-un, 'en naood- izulh totsuk 'ilhoh za 'on ni' whulh nat-un ts'e

núyaih. 'Uskai' yit de, 'aw whuz tooya' ait'oh. 'Et ndi 'uskai' dich'oh duba cha 'ink'ez mbene la 'aw t'ehonúszun whe lubeshi hilhchuk, 'enne buba cha, 'enne ts'iyawh bulubeshi huwa whuz Yak'usda nalh wheyúkaih.

⁸ Ndiz whuz un'a Ndoni whuneoodulh'eh, ndi nimbali cho 'awhuz 'et us'ai de, 'et de 'uk'enus whudízti' ts'e, nts'e la Yak'usda 'unt'oh-un, 'aw whuz dats'óoya' ait'oh.

⁹ 'Et dúhoont'oh-un, 'et huwa hoonli whuts'odul'eh-un huba' hoont'oh. Mbe la Yak'usda ba huwa íta'alh-i 'ink'ez loodel k'ut yadutálhk'un, 'en 'i be la Yak'usda ba ne'tit'en, 'et hoontsi' 'awhuz hoonli-unyaz buyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i* whe' hoont'oh.

¹⁰ 'Ants'i ndai la hiti'ulh-i 'ink'ez hititnelh-i, 'ink'ez lhelhts'un un'a la tunáhududugus, 'ink'ez ndai la buyust'e ba ts'ih'un 'unt'oh-i, ndi 'i ts'iyawh nus de 'andit-un Yak'usda ba ne'hutit'en, 'oh de buba whusawhútilts'ulh-un, 'et whuts'un, 'et whuz un'a 'uhoot'en whuba' hoont'oh inle'.

Sizi Gri didutch'oh duzkai' be ninta' ts'unt'en-un neba gak whulhtsi

¹¹ 'Et hoontsi' Christ lubret 'uk'enus dizti'-un unli whe whusainya. Ndet la hoonzoo-un whusaóotikulh-un, 'en 'et negha whútalelh. Ndi nimbali cho 'uk'enus ncha-i 'ink'ez 'on nus ts'ih'un un'a 'uhoont'oh-un, 'et whe neba ne'ut'en. 'Aw dune iloh 'uyinla. 'Aw ndi yun k'ut iloh 'uhóolya.

¹² 'Usbai 'ink'ez musdoosyaz bubuzkai', ndi 'uk'enus whudizti' ts'e 'aw whuz whelhúyikaih.

---

* **9:9** Ndi khuni, 'Neyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i,' 'i hoonli ts'ih'un un'a k'us tank'us 'úhoont'oh-un, 'i gha t'ets'oninzun, ts'utni whe' ts'utni.

K'us dich'oh duduzkai', 'i be 'uk'enus whudizti' ts'e whuz whinya. 'Ilhoh za 'ink'ez 'ilhiz wheni, whuz whinya. 'Et ndúja whe 'ilhiz wheni naneoket.

¹³ 'Et mbene la Moses be 'udustl'us gha dahúja la 'et huwa 'aw nimbali cho us'ai ts'e 'aw whuz hutoodilh ait'oh, ndunt'ohne musdoos dune 'ink'ez dube bubuzkai' buk'ehídutalht'ih. 'Ink'ez musdoos hidálhk'un-i oolez 'i buk'unuhítidzih, 'et whuz un'a Yak'usda nalh buyust'e 'aw lhoditsun nahudlih. 'Et whuz un'a 'et duhúja de za nimbali cho us'ai-i whuz hutidulh.

¹⁴ 'Et hoonts'i Christ 'en dich'oh duduzkai' 'i be 'on nus dáwhulcho whe la neyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i 'et ts'iyawh neba whuna'alhde. Ndai la 'uts'ulh'en-i, 'aw nela 'oot'en ait'oh, 'ants'et 'uhoont'oh. 'Et huwa Yak'usda, mbe la khuna-un, ooba né'ts'oot'en huba' hoont'oh. Christ 'en 'uja 'aw hoonliyaz bulh lhodí'oh whe Ndoni mbe la 'ilhiz khuna-un, 'en be Yak'usda yutl'a'dudilti, neba datítsah ha.

¹⁵ 'Et huwa ndi 'andit-i khuni neba lhaídinla-i, 'et Christ 'en neba k'elha whulhtsi-un unli. 'Et whuz un'a mbene la njan 'udechoo khuni buba lhaídinla-i, 'et hukw'úne' hoot'en hukwa 'uhit'en, 'et hoonts'i lubeshi 'uhalh'en, 'enne ts'iyawh tulalhgus k'ut buba dazsai 'et whe njan 'udechoo khuni buba lhaídinla-i, 'et whuch'a whulanaditnine huzdli'. 'Et whe la mbene la 'ilhiz wheni hudutijih ha buka' dani', 'enne ndi 'andit khuni buba lhaídinla-i, 'i huyólhchoot ha.

Dune hoonli mba nayoosdzi-i, 'en dune dazsai, 'et de za nts'u tíkulh

¹⁶ 'Et dune hoonli mba nayoosdzi-i, 'en dune dazsai, 'et de za nts'u tíkulh, whuz un'a 'uhoont'oh.

17 'Et hoonts'i 'awhuz khina de, ndai la dune ba naoozíndzi-i, khina whutoh, 'et 'awhuz nyun nch'e' unli whe 'unt'oh.

18 'Et whuz un'a 'uhoont'oh, 'oh da' 'udechoo whe Yak'usda ndi 'udechoo khuni buba lhaídinla-un, 'et loodel k'ut 'ink'ez dunene buk'ut cha, Moses 'uskai' be buk'eídilht'ih.

19 'Et la Yak'usda dughuni Moses yutl'aídan'ai, 'i nts'en'a la 'uwhúlhni-un, 'et huwun ts'iyawh Moses budáni'. 'Et hukw'elh'az musdoosyaz 'ink'ez dube bubuzkai' too bulh 'unt'oh, 'i yílhchoot. Dube gha dulk'un-i, 'i duchunyaz 'i hyssop huyúlhni, 'i oozischum, 'i yulaídalh'oo 'ink'ez ndi 'uskai' yé tunayuzsi 'ink'ez Yak'usda be 'udustl'us yuk'uné'dilht'ih 'ink'ez dunene cha, ts'iyawh buk'uné' dilht'ih.

20 'Et ndúbulhni, “Njan Yak'usda khuni nohba laídinla-i, ndi 'uskai' 'i be 'et whuz un'a 'andit whuts'un buba' hoonla,” ni Yak'usda.

21 'Ink'ez ndi nimbali cho, 'i cha, 'ink'ez bez ts'e ndai la Yak'usda bé ba 'uwhut'en-i, 'i 'unt'oh, 'i cha ts'iyawh, ndi 'uskai' yuk'unídilht'ih.

22 'Et Moses be 'udustl'us 'i be 'ankw'us ts'iyaitsuk 'et ndi 'uskai' 'i be whuz un'a lhoditsun nahudlih. 'Et 'aw 'uskai' buk'élhdulht'i de, 'aw lubeshi bubunayoodeh ait'oh.

Christ 'ilhoh za neba dazsai-un dáhoolcho whe' hoont'oh

23 'Et huwa ndi yun k'ut hoonli-i, 'ohwhi ts'iyawh yak'uz usdla-i dult'oh whe 'unt'oh. Nts'en'a la Moses dát'en, 'et whuz un'a lhoditsun sulí'. 'Et hoonts'i soo yak'uz ts'ih'un 'unt'oh-i, ndai la 'et 'unt'oh-i dutsun oole' whuch'a, 'i 'on nus hoonzoo be huwat'aih-i hóle' huba' hoont'oh.

24 'Et Christ 'en ndi yun k'ut nja nimbali cho bet, ndet la k'us whúdiziti'-un, dune dula be 'uhuhóonla-un, 'aw 'et dálhiyal. Njan 'et 'ants'i yak'uz whundóhot'en huwhulhtsi 'et huwa. 'Et k'us ndo yak'uz ts'e whuz whenya. 'Et whuz un'a Yak'usda but neba nenínya.

25 'Et njan lubret 'uk'enus diziti'-un, 'en khuna-i uzka'i be, naoodizulh totsuk, njan 'uk'enus whudíziti'-un, whuz k'unádaih. 'Et hoonts'i Christ 'aw dich'oh lhat cho huwá dudótelh huba lhe'hóot'oh.

26 'Et ndúja de, ndi yun 'ulya da' whuts'un 'andit whuts'un, 'et de tube lhat da' daootsah oole'. 'Et 'andit 'awet ndi yun 'etsul 'utinelh-un nilh-dukwhuzdli', 'et 'ilhoh za ndi yun k'ut nuseya, 'ink'ez neba huwa' dudulti. 'Et huwa whuz un'a nelubeshi neba yunaoodilhnoh.

27 'Ink'ez dune 'ilhoh za dahútsah-un, whuz un'a 'uhóolya, 'et dahúzsai hukw'elh'az 'et de buba nahutideh.

28 'Et whuz un'a Christ, 'en 'ilhoh za huwá' dudulti. 'Et whuz un'a lhane bulubeshi bughu yílhchoot 'i yuk'elha dazsai. 'Et hoonts'i whulh nat-un, 'aw lubeshi gha iloh whe whusanatidalh. 'Et k'us ts'iyanne mbene la yuka tse hooline, 'enne bunalhts'et be hóodutaltselh, 'et whe hudutijih.

10

Khuna-i loodel k'ut huídilhk'un-i, 'i be 'aw bulubeshi buna'oodeh ait'oh

1 'Et Moses 'uk'ehonguz-un dalzoo'-i la whuz hatikulh-un, 'et 'aw soo cho lhunedinel. Mbene la ndi khuni yuk'une' 'ust'enne, 'enne naoodizulh totsuk ndai la huwa t'aih-i whe loodel k'ut

huidutálhk'un-i, 'et hoonts'i 'aw Yak'usda nalh lhadulyane uboolhtselh ait'oh.

² Lhadulyane ubutilhtselh de, ndai la huwa t'aih-i 'etsul 'uhuyooleh huba' hoont'oh. 'Et doo cha bulubeshi ts'iyawh bubunayide de, 'et de buyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i, 'i be t'ehontizeh.

³ 'Et hoonts'i naodizulh totsuk, ndai la huwa t'aih-i, 'i be 'et whe ts'iyawh t'ehonínzun 'awhuz lubeshi hut'i.

⁴ 'Et musdoos dune 'ink'ez dube buzkai', 'i nts'oh dáhoont'oh 'et hoonts'i bulubeshi 'aw 'i be buna'oodeh ait'oh 'et huwa.

Christ duzkai' 'i be za nelubeshi yuna'alhde

⁵ 'Et huwa nkeda' Sizi Gri ndi yun k'eínya whe, 'et njan dutni,

“O Yak'usda ndai la huwa t'aih-i,
'ink'ez loodel k'ut huidílhk'un-i,
'i ts'iyawh ookwa lhe'nínzun.

'Et hoonts'i 'ilho yust'e 'i sba lhadinla.

⁶ Ndai la loodel k'ut lubeshi ba dízk'un-i,
'ink'ez 'et 'uyoo huwa huyulih-i cha,
'i ts'iyawh 'aw mba soo lhe'ildzoo'.

⁷ 'Et huwa 'et njan dúdusni,
'O Yak'usda ndi 'udustl'us sghun 'uk'une'úsguz 'et
'alha' hoont'oh.

Nyun hukwa' ninzun-un te ne'tist'en 'et huwa
whusásya.' ”

⁸ Njan dutni whe 'utni, “Ndai loodel k'ut lubeshi ba dízk'un-i, 'ink'ez 'et 'uyoo huwa huyulih-i inle' cha, 'i ts'iyawh 'aw mba soo le'ildzoo',” 'et hoonts'i Moses be 'udustl'us 'i gha 'et nduwhut'en inle'.

⁹ 'Et huwa Sizi Gri 'et njan dutni cha 'utni,
“O Yak'usda nyun hukwa' ninzun-un te ne'tist'en

'et huwa whusásya.” 'Et whuz un'a Yak'usda njan 'udechoo khuni buba lhaídinla-i, 'i gak yulh'tsi. 'Ink'ez bulh nanki khuni buba lhaídinla-i, 'i yuk'enaídan'ai.

¹⁰ 'Ink'ez Yak'usda ndet hukwa' ninzun, 'et whe 'ilhoḥ 'ink'ez 'ilhiz wheni Sizi Gri duyust'e be neba huwa' dudulti. 'Et whuz un'a 'uda' ooch'e' ts'uzdli'.

Christ neba dazsai-un, 'et 'i be 'utahalyanne, 'enne lhadúlyane ubulh'tsi

¹¹ 'Ink'ez ndi loodel k'ut hidílhk'un-i, 'et dzin totsuk 'i za ndunne lubret whusaháyuli. 'Ink'ez 'et whuz un'a za dunene buba ne'hut'en. 'Et hoonts'i 'et nduhút'en-un 'aw bulubeshi buna'oodeh ait'oh.

¹² 'Et hoonts'i Sizi Gri nelubeshi k'elha 'ilhoḥ za 'ink'ez 'ilhiz wheni 'uja dich'oh huwá' dudulti. 'Et hukw'elh'az Yak'usda nailhni ts'e yughu nátl'adida.

¹³ 'Ink'ez 'andit 'et usda nk'ede 'uwhutanelh whe yuch'az ditnine, 'enne 'ants'i ook'ut neke nályis-i, 'i k'un'a duke t'ah nébutalelh, 'et huba sulh'i.

¹⁴ Mbene la Yak'usda ba 'udun nebuninlane, 'enne buba Sizi Gri 'ilhoḥ za huwa dudulti. 'Et whe 'i be 'ilhiz wheni lhadúlyane ts'uzdli'.

¹⁵ Ndoni 'en cha whuz un'a za 'et nduneúlhni. 'Oh da' 'et ndutni,

¹⁶ “NeMoodihti nja dutni,

“Et 'oh dzin hukw'elh'az ndi khuni buba lhaídutisleh,
'i 'uyoo 'unt'oh.

Sk'oh ts'e budzi yo cha newhudutas'alh

'ink'ez bubeni toh cha 'uk'ehóotasgus.’ ”

¹⁷ 'Ink'ez cha 'utni,

“Bulubeshi 'ink'ez 'uk'únulhé'ust'en-i,

'i ts'iyawh cha 'on 'un buba whunaooznih ait'oh.”

18 'Awet ndai la nelubeshi ts'iyawh neba whu-naoodilhnoh, 'ink'ez 'aw 'on 'un nelubeshi ba 'udólk'un ait'oh.

Sizi Gri neba daja la, khun te neba nawh 'ohot'e' junih 'ink'ez soo cho ts'uhotun

19 'Et huwa sulhutsinke, Sizi buzikai' gha tube nedzi hoonli whe ndet 'uk'enus whudízzi' ts'e 'ahoolhyiz whuz uztudulh, 'et netl'ahon'ai.

20 'Et ndi ti, 'i 'awhundit-i 'ink'ez ts'ih'un un'a 'unt'oh-i neba whulhtsi. 'Et didutch'oh neba dazsai-un, 'et 'i be ndi whuts'ohsúbá-i neba lhch'az yilhchoot.

21 'Ink'ez Yak'usda ooyoh dilhts'ine, 'enne buba 'en lubret 'uk'enus dizti'-un unli.

22 'Et huwa wheni cha soo cho neba 'alha' 'oot'e' 'ink'ez nedzi ts'ih'un 'unt'oh, 'i be whuz un'a 'ahoolhyiz oots'úztooya'. 'Ink'ez duzkai' be 'uda' nedzi k'únedilht'i. 'I be ndet la neyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i whudutsun-un, 'et ts'iyawh neba whuna'alhde. 'Ink'ez neyust'e too unzoo-i be tunásguz le'ts'oot'e'.

23 Ndet la ooka tse ts'úhooli-un, 'et neba 'alha' hoont'oh ts'utni, khun te neba nawh huhot'e' junih 'ink'ez soo cho ts'uhotun. Mbe la nets'é' oozi-un, 'en 'aw nela dootnih ait'oh 'et huwa.

24 'Et ts'iyawh lhghu nuní uznoozut 'et de la nus lhts'un noolt'i, 'et de la ts'iyanne buk'ets'ootsi' 'ink'ez 'ut'en unzoo-i be bula ts'oot'en.

25 Nts'en'a la 'ahoolhyiz 'ilhunats'odulh-un khun te whulazdootnih junih! 'Et whulohne 'etsul 'uhut'ih. 'Et hoonts'i 'awet 'udek'ez dzin whuz de hóolts'ulh-un 'awet neba nilhdukw suli'. 'Et huwa 'on nus soo cho nus lhts'unoolt'i whe 'ahoolhyiz Yak'usda ba 'ilhunats'ódilh huba' hoont'oh.

Ts'ih'un un'a 'unt'ohne, 'enne be 'alha' hoont'oh-i, 'i be ndi yun k'ut hudółts'i'

26 'Et huwa njan dusni, khuni 'alha' 'unt'oh-i t'ezninzun whe ts'iyawh ts'ilhchoot, 'ink'ez hukw'elh'az ts'ih'un un'a t'ets'onanzin de, 'ink'ez lubeshi ts'ilhchoot de, 'et nduts'út'en 'et whe 'aw be húwa 'ut'aih-i, 'i neba lhe'ít'oh suli'.

27 'Et k'us 'et njan ndet la neba nahutideh-un, 'et wheoonujut k'et 'aw uzdooni' ait'oh. Yak'usda ye hunilch'oh-i, 'et 'i be neba nahutideh. 'Ink'ez ndi ye hunilch'oh-i, 'i kwun ulhtus k'et be' duldi le'utni, 'i k'un'a mbene la Yak'usda ch'az ditnine, ts'iyawh 'i be huduták'un.

28 Ndi Moses be 'udustl'us k'ut 'uk'eguz-i, mbe la n'un whutulhdilhne, 'enne nane k'us tane te nalh 'et duhút'en de, 'et de be 'ugha te'nidzeh-i, 'i yit dahútitsah inle'.

29 'Et hoonts'i ndiz un'a 'on nus hootátsi'. Mbene la Yak'usda ooYe' 'ants'i yuba unli whe yuk'unuya de, 'ink'ez Sizi buz kai' be 'andit khuni buba lhaídinla-i huwhut'i, 'ink'ez Yak'usda ba 'udun neb-uninla, 'et hoonts'i ndi buz kai' 'aw hoonliyaz buba lhíloh de, 'ink'ez Ndoni 'en cha 'en be ye unzoo-i oots'u haídults'uk-un, hich'az yalhduk de, 'et ndi ts'iyawh mbene la whuz un'a ndut'enne, 'et 'on nus whéoonujut whe buba nahutideh.

30 'Et neMoodihti, 'en ook'oh ts'e t'ets'oninzun. 'En 'utni, "Be k'uznudzun-i, si sch'e' 'unt'oh! Si hukw'elha whutiselh." 'Ink'ez cha 'utni, "NeMoodihti dudune'ne, buba nahutiyeh."

31 Yak'usda khuna-un, mbene la 'uda' ooch'e yinline 'et hoonts'i hich'az nalhya de, 'enne whe-whunujut whe buba nahutiyeh.

32 'Et hoonts'i nohni whunalhnihi ndi khuni niz dakez daja hutni la, soo cho t'oonáhzun 'ink'ez ulhchoot. Hukw'elh'az tube cho dzoh nusahdeh 'et hoonts'i 'aw nohch'a lhe'ílhdoh. 'Et ts'iyawh whutulh usáhdil.

33 Whuloh te Yak'usda gha ts'iyanne nalh dzoh nunóhuhulhdeh 'ink'ez nohch'az yahalhduk. Whuloh te mbe la whuz un'a Yak'usda dzoh nudehne, 'enne buts'ú nedahdaih.

34 'Ink'ez 'oh da' 'asuhan'ai whe sgha te'nahzun 'ink'ez sla aht'en inle'. 'Et ndai la aht'i-i, 'i 'ants'i nohghu hayílhchoot 'et hoonts'i hoonáht'i'. T'oonáhzun nohnich'oh 'on nus hoonzun-un 'ink'ez 'ilhiz 'uhoont'oh, 'et yak'uz nohba whuzdla whe' hoont'oh.

35 'Inka be nóhzi ulhtus-un khun whuladooht-nih júnih! 'I gha hooncha-un nohgha whutalts'ulh.

36 'Et njan 'et ts'iyawh oola doohtnih junih! 'Et Yak'usda nohts'u hukwa' ninzun-un, lhaoodahla de, 'et nóhts'u nahizya-un, 'et nohgha whútakulh.

37 'Uda' khuni 'et nja dutni,
 “‘Et mbe la whusatíyalh-un,
 'aw sa' iloh whusatíyalh.

38 'Et mbene la ts'ih'un un'a 'unt'ohne,
 'enne be 'alha' hoont'oh-i,
 'i be ndi yun k'ut hudólts'i' huba' hoont'oh.
 'Et hoonts'i ndunne k'oh na'huja de,
 'et de 'aw si buba hóst'e' ait'oh.”

39 'Et 'ink'ez ndunne mbene la Yak'usda ooba 'alha' yint'ohne 'ink'ez k'oh na'huja de, 'enne ndai la Yak'usda bugha whúta'alh-un, 'aw huyólhchoot ait'oh. Wheni 'aw 'enne buk'un'a lhe'ts'ít'oh. 'Et k'us wheni Yak'usda ooba 'alha' yint'ohne ts'inli, 'et whe dijizne 'uts'int'oh.

11

Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be t'ets'oninzun

¹ 'Et ndai la ooka tse ts'úhooli-i, be 'alha' hoont'oh-i, 'i be t'ets'onínzun neba whusatíkuh. 'Ink'ez nduwahi ndet la lhts'uhos'en-un, 'et hoonts'i be 'alha' hoont'oh-i, 'i be t'ets'onínzun 'et whuzúsdla whe' hoont'oh.

² 'Et be 'alha' hoont'oh-i, 'i be ndunne Yak'usda ba 'utso whudilhdzuhlne, 'enne soo ts'ih'un un'a howu yahalhduk.

³ Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be za t'ets'onínzun Yak'usda daja ni la, 'et whe ts'iyaitsuk ndi yun k'ut 'ulya. Ndai la lhts'is'en-i, 'i hoonts'i, dughuni 'i be ts'iyawh 'uyinla-i 'unt'oh.

Yak'usda ndi yun 'uyinla 'oh da' whuts'un be neba 'alha' hoont'oh-i, 'i gha za Yak'usda oonalh ts'ih'un 'uts'int'oh

⁴ Ndun Abel Yak'usda ooba 'alha' yint'oh. 'I be za 'uja dulhutsin Cain 'en anus unzoo-i Yak'usda loodel k'ut yuba ídalk'un. 'Et ndi huwa ínín'ai-i, 'et Yak'usda hoonzoo k'un'a yughu yalhduk. 'Et Abel dazsai hukw'elh'az hoonts'i nts'en'a daja-un, 'et ooghun nebulh yaínduk, Yak'usda nalh 'en ts'ih'un dune 'unt'oh hutni.

⁵ Ndi be 'alha' hoont'oh-i, 'i be za Enoch nts'en'a la Yak'usda yuts'u hukwa' ninzun-un, 'et 'uhóonla 'et whuz un'a ooghun t'ewhunúdzun. 'Aw dalhit-sal. Khuna whe Yak'usda yak'uz whe yalhti. 'Et whuz un'a Yak'usda ooghuni 'et ndutni, "Yak'usda yak'uz ts'e whenáyalhti. Hooloh. 'Et huwa huyulh 'ut'enne 'aw lhahuyis'en suli'."

⁶ Bé 'alha' hoont'oh-i, 'i ooyit de, 'aw Yak'usda ooba dzoh ts'oozoo' ait'oh. 'Et huwa mbene

la Yak'usda ts'un hutidulh hukwa' huninzun de, Yak'usda hoonli whe' hoont'oh, 'et buba 'alha' hot'e' huba' hoont'oh. 'Ink'ez soo ts'ih'un dudzi huwa' hooli whe hik'oh ts'e hukwa hítis'enne, 'enne za bula' tinelh.

⁷ Noah 'en cha Yak'usda ooba 'alha' yint'oh. 'I be ndet la 'awhuz lhuhoos'en-un Yak'usda yúlhni, "Huwondle' 'awet whuz de hóolts'ulh." 'Et huwa whenuljut 'inka 'et whuch'a ndi ts'i cho 'uyínla. 'Et huwa Noah hiyoh dilhts'ine, 'enne ts'iyawh ubúlhyih. Ndet ndi ts'i cho 'uyínla-i, 'i gha ndi yun k'ut dúlcho whe dunene buba nahisda. 'Ink'ez nts'en'a la whe be 'alha' hoont'oh-i be ts'ih'un un'a 'unt'ohne ts'inli, Noah 'en cha whuz un'a Yak'usda ooba 'alha' yint'oh-un suli', 'i be ts'ih'un dune inle'.

Abraham ooba 'alha' hoont'oh-un

⁸ Ndun Abraham, 'en cha Yak'usda 'uyúlhni, "Udun yun k'uz tonya'. K'at le de njan yun k'ut 'et nch'e' whutaleh." 'Et be 'alha' hoont'oh-i be Abraham whuz un'a yuk'úne' 'ust'en. 'Et nts'e tiyalh 'aw t'éoonúszun 'et hoonts'i 'awet tizya.

⁹ Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be ndi yun yuts'u yoozi-i, 'i ooch'e' tileh. 'Et njan yun k'ut 'uts'un keyoh whut'en-un unli, 'et whuz un'a njan yun k'ut usda. Nimbali bet za whut'i. Ndunne Isaac 'ink'ez Jacob 'enne cha 'en k'un'a nimbali be za huwhut'i. 'Enne cha ndi Abraham ye yuts'u náhizya-un, 'enne bulh buch'e' whutaleh.

¹⁰ 'Et njan keyoh 'ilhiz 'uwhutat'elh-un, 'et Yak'usda, 'en 'uhóonla, 'et Abraham huba sulh'i whe nimbali be za hoot'e' inle'.

¹¹ Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Sarah 'en cha Yak'usda ye ulhtus-i yutl'anahon'ai 'oolchan ha. Tube yoo 'un uzulh 'aw ooyaz hóle' ooba

lhe'hóot'oh. 'Et hoonts'i nts'en'a la Yak'usda yuts'ú hoozi-un Sarah t'ooninzun Yak'usda 'aw yula dootnih ait'oh.

¹² 'Et huwa 'ilhoghun dune 'en tube nisjan k'et 'ants'i dazsai le'unt'oh, 'et hoonts'i yé dindene huldlai. Ndoghi sum 'et 'i bundeíniltukne 'ink'ez taba sai 'aw oonolto ait'oh, 'et 'uhuniltsuk.

Ndunne 'uda'ne Yak'usda ooba 'alha' yint'ohne, 'enne ts'iyawh 'awhuz buba 'alha' hoont'oh whe whulhyahadla

¹³ Ndunne 'uda'ne Yak'usda ooba 'alha' yint'ohne, 'enne ts'iyawh 'awhuz buba 'alha' hoont'oh whe whulh yahadla. 'Et ndai la Yak'usda yé buts'ú nahizya-i, 'i 'aw butl'alhéyizulh. 'Et hoonts'i ndai la nus huhon'en-i, 'et huwa 'aw nawh buba lhe'hóot'oh. Budzi hóont'i'-un 'et whe huhoontun. 'Ink'ez ts'iyanne hutni, 'aw ndi yun k'ut whut'enne lhuhíloh. 'Ants'i ndi yun k'ut whuk'uhundilh whe' hint'oh.

¹⁴ 'Et dahutitsa whutso mbene la whuz un'a yalhdukne, 'enne soo ts'et gaih whe ts'iyanne whubuhonulhtun, dich'oh duyun k'ut 'et za hukwa' huninzun.

¹⁵ 'Et 'alha ndet yun k'ut whuch'a huzdil-un, 'et howu nuní hunudeh de, 'et whuz da' nahutoodilh oole'.

¹⁶ 'Et hoonts'i 'on nus keyoh hoonzoo-un hukwa' huninzun. Njan keyoh 'uw'húlhni-un, 'et yak'uz whuz'ai. 'Et huwa Yak'usda 'en duYak'usda hidáni'. 'Ink'ez Yak'usda 'en duYak'usda huyulhni, 'et 'aw hukwaya lhiloh, keyoh whuti 'et buba lhaóodinla 'et huwa.

'Uda' dunene unzoone buba 'alha' hoont'oh-un

17 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be 'oh da' Yak'usda Abraham yóolhdzai whe 'aw 'ilhoghun duye' Isaac loodel k'eyilhti 'ink'ez Yak'usda ba yutuzilhghelha. Ndet whe la Yak'usda yuts'ú hoozi-un whe ooye' oots'u haindene hutildlai, 'et ts'iyawh hóolhchoot.

18 'Ink'ez whutso 'uja 'en Yak'usda Abraham yudáni', "Isaac 'en gha nyéinde 'enne ts'iyawh whusahátidulh."

19 'Et hoonts'i Isaac loodel k'eyítalhtelh whutso Abraham whunalni Yak'usda daja yudáni'. 'Et huwa 'et dunínzun, Yak'usda 'en soo 'últus whe Isaac dazsai de, 'et hoonts'i yaidlanne butoh dunaidutálhtelh. 'Ink'ez 'alha' hoont'oh, 'ants'i yaidlánne hanáyalhti le'yinla.

20 'Ink'ez be 'alha' hoont'oh-i, 'i be ndet la ts'iyantsuk whusaóotikulh ha, Isaac Yak'usda yoodalhkut, ndunne Jacob 'ink'ez Esau bulh buts'un óozoo' ha.

21 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Jacob dawhénintsai whe Yak'usda yoodalhkut Joseph ooye'ke buts'un óozoo' ha. 'Et dutuz la chándunuti whe Yak'usda ts'u teni' nalhdzin.

22 'Ink'ez be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Joseph 'awet ooyiz latoh whéninle' whe Israel whudune'ne Egypt yun k'ut whuch'a nahutidulh whe huwun bubulh yaílhduk. 'Ink'ez oots'un cha dahítileh la, 'et ubudáni'.

Moses ooba 'alha' hoont'oh-un

23 'Oh da' Moses whuzdli da', ts'oodun daldzoo' la, 'et huwa be 'alha' hoont'oh-i, 'i be oodusneke lerwe daja ni-un, 'aw hik'un'a lhe'inel, 'et k'us ta sanun ndúwhulyiz 'et oodusneke nuhínilh'i'.

24 Moses 'awet k'ényai whe Pharaoh ootse', 'en ooyaz huyúlhni, 'et be 'alha' hoont'oh-i, 'i be nduhúyulhni-un 'ilhiz ch'a bunísjoot.

25 'Et k'us Yak'usda oodune'ne, 'enne bulh tube lhat-un hoontsi'-un dzoh notizut, 'et whuz un'a Moses 'utahahón'ai. 'Atsulyaz lubeshi be hootát'e'-un, 'aw 'et iloh 'utahahón'ai.

26 Christ 'en gha ndunne Egypt whut'enne, 'enne Israel ts'u haindene buch'az yahalhdruk. 'Et Moses nja duninzun ndi buch'az yahalhdruk-un, 'et Egypt whulerwe daltsuk sooneya, 'i ts'iyawh ban nus yinzoo whe 'unt'oh. Yak'usda 'en nts'en'a la whe ooch'e'ne buba k'elha whutaleh-un, 'et buba neóonin'ai, 'et huwa 'et dúhoont'oh-un za Moses hukwa itís'en.

27 Yak'usda lhist'en-un, 'en whuz un'a 'ants'i yan'en hukw'un'a 'uja, 'et huwa ooba howa whulna'-un whulh usyin. 'Et huwa be 'alha' hoont'oh-i, 'i be yun k'ut Egypt whuch'a nasja. 'Aw lerwe ye yulh hunilch'e-i, Moses 'aw yé lhnijut.

28 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Moses ts'iyantsuk Yak'usda k'une' 'ust'en. 'Et huwa ndet la yoh 'uskai' be whe hoodal'en-un, 'et lizas whutus lhuseya. 'Et huwa yoh 'uskai' be whe hoodat'en-un, 'udechoo whuzdline, 'enne ndun lizas buzool-hghelh ait'oh.

29 Ndi ya too' dulk'un-i, Yak'usda buba lhch'az 'úyinla 'ink'ez yun whudizgih-un whe be 'alha' hoont'oh-i, 'i be hik'ut naníndil. 'Et Egypt ba lhuganne, 'enne cha buba huntizdil whe ts'iyawh too ubanghan.

'Uda' lhane buba 'alha' hoont'oh-un, 'et whe whuch'a honílhde

30 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Jericho keyoh 'et lhtak'ant'it dzin 'et whunahudidulh whe khun-sul hukw'elh'az ndi tse dutai-i whunanilhyo-i nanánkat.

31 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be ndun 'ul'en-un Rahab huyúlhni, 'en ndunne Moses ba nunúl'i'ne, 'enne bula' tinelh ha duyoh dábuninla. 'Et huwa mbene la Yak'usda k'unulhe'ust'enne, 'enne 'aw bubulh dalhitsal.

32 'Awet njan lhe'whultsuk be 'alha' hoont'oh-i k'une' hust'en, ndunne huldlai k'et 'aw ts'iyawh bughun nohdósni' ait'oh. Gideon ndet 'uhóonla. Barak'en cha. Sampson, Jephthah, David, Samuel, 'ink'ez nus hoo'enne, 'enne ts'iyawh,

33 Be 'alha' hoont'oh-i, lhelhdun keyoh whut'enne, 'enne cha ts'iyawh buch'a' hunilhde. Ndet la ts'ih'un un'a 'uhoont'oh-un, be 'alha' hoont'oh-i, 'i be 'uhuhóonla. Ndet la Yak'usda buts'ú hoozi-un, be 'alha' hoont'oh-i, 'i be buch'e' whutaleh t'ehoninzun. Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be Yak'usda ndi khuna-iti, lion huyúlhni-i, 'i hize lhts'una' hoonla bundólhda whuch'a.

34 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be kwun dizk'un-i, 'i cha nahinilhno. Yak'usda ch'az ditnine, 'enne oodune'ne, 'enne saluzti be hubuhutighan inle', 'et hoonts'i be 'alha' hoont'oh-i, 'i be buch'a hudu-jih. Tetsunne, 'enne cha 'i be ulhtusne nahus-dli'. Lhuhutigan ts'e hutizdil whe 'et cha be 'alha' hoont'oh-i, 'i be hilhtus suli'. 'Et whuz un'a bubulh lhúhuganne, 'enne cha bubenújut hudan'ai 'et whuz un'a whenábuhunanyoot.

35 Be 'alha' hoont'oh-i, 'i be whulohne ts'ekoo bughu yaidlanne cha za dunahudidil 'ink'ez bughu nahundil. 'Ink'ez 'uyoonne cha dzoh

nubuhulhde, 'et hoontsi' be 'alha' hoont'oh-i, 'i be za didutch'oh 'aw bula nahudutitnih hukwa lhe'hunízun. 'Et whe la 'on nus hoonzoo hukw'un'a dunabudutálelh 'et nahohootá'alh.

³⁶ 'Et 'uyoonne, 'enne bughu hudlo 'et whe ubuhóolhdzai, 'Et whulohne bubuhoolhtsas. 'Ink'ez whulohne tl'oolh be bubuhulhghel 'ink'ez 'abuhanla.

³⁷ Whulohne tse be bubahangan. Whulohne be dugut be buyust'e tánuhidizghut. Whulohne cha ninta' hutit'elh-un whuts'ú bonalht'i. Whulohne saluzti be bubahangan. 'Ink'ez whulohne ndai khuna-i zuz, dube te, 'usbai te, 'i ts'iyawh lhenyoo zuz 'i za be dune hinli. 'Ink'ez 'ants'i 'oh nuhudilh. Hik'u khútinalh-i, 'i hoontsi' luhuyít'i 'inle'. Dunene dzoh nubuhulhde. Lhat-un whe hoontsi' k'un'a ne'bahalh'en.

³⁸ 'Et ndunt'ohne 'aw ndi yun 'i hoontsi' buba soo lhe'yildzoo'. 'Aw dune luhóot'ih-un 'ink'ez dzulh toh te 'oh ho lhelhts'un náhutudulh. Tse 'an te k'us yun 'an te, 'oh huwhut'i.

³⁹ 'Et ndunne ts'iyawh be buba 'alha' hoont'oh-i, 'et huwa hoonzoo k'un'a bughu yainduk. 'Et hoontsi' ndet la butsu' hoosdzi-un, 'aw butl'alhúhoozulh.

⁴⁰ Whuz un'a wheni ts'iyawh nús de Yak'usda 'on nus hoonzoo-un neba' 'uhóonla. 'Et whuz un'a ndunne ts'iyawh wheni ts'uhooloh de, ndet whe la Yak'usda butsu' hoozi-un, neyit 'aw ts'ih'un un'a lhadúyane hoole' ait'oh.

12

Neba 'alha' hoont'oh-i, 'i be lhghu naztoolghas

1 'Et huwa nohdutásnelh, ndunne ooghun nohdásni'ne, 'enne Yak'usda be 'ut'en k'oh whunénulhtunne, 'enne huldlai k'et, nenat ndúlcho 'ants'i kw'us le'hint'oh. 'Et huwa ndai la 'ants'i neba ndaz-i k'oh nenilht'i-i, 'ink'ez ndi lubeshi 'aw huwa lhúhoolna' whe neilhchuk, 'i ts'iyawh 'un uztoolhdilh. Ndi Yak'usda ba lhghu naztulwus-i, 'i nebut néwhulsts'ut-i, nelhts'unisi whe uztoolghas.

2 Netso ts'e Sizi Gri uznoolh'en. 'Aw 'en za neba bé 'alha' hoont'oh-un dant'oh la, 'en ts'ih'un un'a whunénulhtun-un 'unt'oh. 'Ink'ez ndi yun k'ut usda-un, 'et ye khuna-i, 'en dúwhulcho whe neba 'alha' hoont'oh-i neba lhaoodulh'ih-un 'unt'oh. Nus de ye whúntalхни-i, oots'u yíkulh, 'et huwa tulalghus yulh ínyin inle'. Nda la yugha yooya suli'-i ooba 'ants'i 'uhoont'oh inle'. 'Ink'ez Yak'usda ookw'uts'uzda cho dizti'-un, 'et naílhni ts'e huwu nátl'adida'.

Yak'usda khuni yé nebulh yalhduk-i, khun te 'ants'i nohba 'oot'e' junih

3 'Et Sizi daja la, 'et soo cho huwun nuní noohzut. 'Et ndunne lubeshi 'ulh'enne, 'enne ts'iyawh hich'az ditni, 'et hoonts'i soo whulh ínyin. Nohni cha ts'iyawh 'en za ooghu nuní nahdeh de, 'et whe 'aw nénohtsilh ait'oh 'ink'ez 'aw tehtsun 'oohle' ait'oh.

4 Nohni lubeshi ch'a ne'aht'en-un, tube nohba huwa whúlna 'et hoonts'i 'aw hukw'e yalhizahdla.

5 'Et Yak'usda khuniti be duye'ke k'un'a nohbulh yalhduk-un, whunaoodúlhnoh. Ndiz un'a nohMoodihti 'unohúlhni,
“Sye'ke khuni be nohbulh yasduk-i oots'u doohtni junih.

Ndet la ninta' aht'ih-un hukwa' nohúlhni de,

khun yo whú'un 'etsul 'oohneh junih.

⁶ 'Et mbene la neMoodihti buk'entsi'ne,
'enne ts'iyawh khuniti be bubulh yalhduk.

Mbene la buzke unline,
'enne ts'iyawh uboolhtsas."

⁷ 'Et Yak'usda khuni ulhtus-i be nohbulh yalhduk, 'ink'ez 'aw whulh nuzulhti de, 'et de duzkehke k'un'a nohnulhyeh. 'Et mbe dune suba 'unt'oh ooye' tank'us 'uja de yuts'ahalhoohoos'al?

⁸ 'Et nohni nihiylh whe Yak'usda khuni ulhtus-i be nohbulh yalhduk de, 'ink'ez ts'iyawh whuz un'a 'ilhoghun ts'inli whe uznizyai, 'et 'aw ook'unulhe'zaht'en de, 'aw nohbá hooloh, 'ink'ez Yak'usda buzkeh lhahloh whé aht'oh.

⁹ Nja 'on 'un cha nohdusni, ndi yun k'ut nebáke 'enne khuni ulhtus-i be nebulh yahalhdruk 'ink'ez buk'úne' ts'ust'en. 'Ink'ez Yak'usda, 'en neyughi ooBá ts'utni-un, 'en neBá 'uk'enus dízti'-un 'unt'oh, 'en 'on nus ootl'a'úzdudoolyelh ts'ih'un un'a ndi yun k'ut uzdatalts'ilh huba.

¹⁰ Ndi yun k'ut nebáke 'atsulyaz za bubulh 'uts'int'e', ndet la 'uk'enus neba hoonzoo-un, 'et t'ehoninzun, 'et whuz un'a khuni ulhtus-i be nehunilhyai. 'Et hoonts'i Yak'usda neBá, 'en ndet la 'ilhiz wheni neba whutizoo' k'un'a khuni ulhtus-i be nebulh yailhdruk. 'Et 'en k'un'a 'on 'un lubeshi neghu hooloh ts'oole' ha.

¹¹ Nts'en'a la ts'ih'un un'a khuni ulhtus-i be nebulh yainduk whe uznizyai, whuloh te whuts'uzdutni, 'et hoonts'i hukw'elh'az 'et whuz un'a uznizya de, 'et de soo ts'ih'un 'unt'ohne dune uztileh whe Yak'usda nalh ts'ih'un un'a lhts'un uztit'elh.

Yak'usda ooghuni khun te ola doohtnih junih

12 'Et huwa 'ants'i nénihtsai le'aht'oh whe nohgan naintle 'ink'ez nohgwut cha tetsun suli' de, soo 'on 'un 'oohneh ait'oh whe ulhtus naoolhtselh.

13 Nohke ba ti cha lhts'eoodiz'a nahoolhtselh. 'Et whuz un'a mbene la nohtoh tetsunne, 'enne tinch'u hooya' ait'oh, 'et k'us soo hilhtus na'hutitleh.

14 Ts'iyanne ts'un ts'ih'un un'a lhts'un 'ooht'e' hukwa' 'ooht'en. Lubeshi ooghu hoolohne dune oohle' hukwa 'ooht'en. 'Aw 'et de za neMoodihti uzt'elh.

15 Soo cho nohtoh nohnich'oh nohulhutsinke bughohle! Doo ka si Yak'usda ye unzoo-i hiye nghoya'. 'Et de la whulohne nohtoh nuk'oz hu-doole' ait'oh. 'Et ndihínt'oh de, 'et 'enne bugha lhané nuk'oz hudutileh whe' hoont'oh.

16 Doo ka si nohtoh whulohne, 'uyoonne ts'ekoo k'us dune bulh lubeshi olhchoot whuts'u nooht'i. K'us Esau k'un'a Yak'usda ooghohtloh. 'En 'udechoo whuzdli-un 'unt'oh 'ink'ez di la oobá yuts'u yoozi-i, 'i ooch'e' yataleh, bubá nahuyoosdzi-i didut oots'itikulh-i, 'i 'uyinla, 'ilhoh yuti'ulh-i za k'elha yutiz'ai.

17 T'eeonáhzun hukw'elh'az dáhooja. Ndi hoonzoo-un yuk'elh'oti'alh-un hukwa' ninzun, 'et hoonts'i oobá yuch'az nálh'a. Lhat whe huwintse, 'et hoonts'i 'aw oobá dudeni nahudunoo'ah ait'oh. Nts'oh dát'en hoonts'i, 'aw hiba lhk'enaóodoo'alh ait'oh.

Yak'uz dilhts'ine buts'un ts'ilwus

18 Ndiz whuz un'a nohdósni' hukwa 'ust'en, ndunne Israel buzkehke, 'aw 'enne buk'un'a iloh

whe ndi dzulh Sinai* dune yut'ainaih-i, 'et 'aw whuz ulhtáhyal. Ndi dzulh dulcho dizk'un, 'ink'ez tsahólhgus cha' hoont'oh. 'Ankw'us 'aw hoonli huhoo'en ait'oh, 'ink'ez nilhtsi dus cho cha hoonli.

19 'Et Yak'usda ba be ts'újih-i, 'i cha hudánts'o 'ink'ez Yak'usda yalhdruk-un, 'et cha huwhudánts'o. 'Et nyoonne yudánts'one, 'aw 'on 'un hidóts'o hukwa lhe'hunízun. 'Et whuz un'a hits'u tedudli 'aw 'on 'at huwhudutáts'o-un hukwa lhe'hunizun 'et huwa.

20 'Et Yak'usda khuni butl'a ídan'ai-i, 'et 'aw whulh hooyin ait'oh 'et huwa. Khuni nja ndutni, “Khuna-i hoontsi'ndi dzulh yut'aiznai de, 'et de tse be hizoolhghel, k'us k'a za be huyooch'ih.”

21 'Et hohon'en whe tube whehúnilhjoot. Moses 'en hoontsi, “Whenuzjut 'ink'ez dustlut,” ni.

22 'Et ndi dzulh ooghun nohuzdáni'-i, 'aw whuz whe lhahdulh. K'us ndi dzulh Zion ts'utni, 'i oots'óozahdil. Yak'usda khuna-un, 'en ookeyoh whuti 'uhoont'oh. 'Ink'ez keyoh whuti Jerusalem ts'uwhútni. 'Et yak'uz whuz'ai. 'Et lizas huldlai k'et, 'aw uzdooni' ait'oh.

23 'Ink'ez mbene la Yak'usda ooba 'alha' yint'ohne ts'iyanne 'ilhunaoodulh buba whuz'ai. Mbe la 'udechoo whuzdli-un oosdzi-un, 'en mbene la ooch'e' yindline, 'enne yak'uz ts'e buboozi' 'uk'usguz, 'enne cha 'et hudilh'it'i. Yak'usda 'en ts'iyanne ba nahiyilh-un, 'en cha 'et usda. 'Ink'ez mbene la ts'ih'un un'a lhadúlyane, 'enne buyughi-i, 'i cha 'et 'unt'oh.

---

* **12:18** 'Et 'udechoo khuni buba lhaídina-i, 'i k'ut whunulh'en Moses dzulh Sinai nusúya-un huwun (Exodus 19:21,22, 20:18-21, Deuteronomy 4:11,12, 5:22-27)

24 'Et Sizi ndi 'andit khuni neba lhaíndinla-i, 'en neba k'elha whulh'tsi-un, 'en cha 'et usda. 'Ink'ez ndi 'uskai' neba nadílt'i, 'i be nelubeshi ts'iyawh neba gak sulí, 'et ntsen'a la Abel yuzil-hghi whe buzkai' yun nadílt'i, 'i anus hoonzoo-un whunénilhtan, 'et cha 'et whuz'ai. Ndowhi ts'iyawh 'et whuts'u whusalhghaz.

Yak'uz whuts'un nebulh yalhdruk-un ts'oozólhts'ai'

25 'Et Yak'usda nohbulh yálhdruk-un, 'et huwun nohbulh yalhdruk-un, khun dah doohtni' junih. Soo cho whunulh'en ndi yun k'ut 'et ndúbulhni 'et hoonts'i 'aw hik'unulhe'it'el, 'et huwa hoolhtus whe buba nahizya. 'Et 'andit yak'uz whuts'un nebulh yalhdruk-un, 'en ooch'az náts'ulhya de, 'et 'on nus dáwhultus whe neba nahutideh.

26 'Oh da' Yak'usda bubulh yálhdruk whe ndi yun ditlut. 'Ink'ez doo cha za nets'ú hoozi whe nja dútni, "Doo cha za ndi yun dutistlut. 'Aw 'i za iloh, yat cha ndúwhulcho whe whudútistlut."

27 'Ink'ez ndi khuni, "cha za," 'utni-un, 'et ndiz un'a whunénulhtun, ts'iyai ndai la 'ulya-i, 'i ts'iyawh dutitlut. 'Et whuz un'a ditlut-i gak whutaleh. 'Et ndai la 'aw dootlut ait'oh-i, 'i 'ilhiz wheni 'utit'elh.

28 'Et huwa ndet la Yak'usda lerwe unli-un, 'et 'aw nohóohootnah ait'oh. 'Et nets'u whutikulh. 'Ink'ez ndi ye unzoo-i, 'i be si Yak'usda, 'en neba dízti'-un 'ink'ez neba be óonujut-un, 'en ooba ne'ts'oot'en.

29 Wheni neYak'usda kwun ts'iyai dilhk'un-i 'et ndunt'oh whe 'unt'oh 'et huwa.

13

Ndi yun k'ut lubeshi ooch'az nálhyeh

¹ 'Ahoohyiz nohulhutsinke buk'eoohsi'.

² Mbene la whutso da' lhuzih'enne, hoonáht'i' whe nohyoh dáboohlelh. Whulohne lizasne tilah 'uhint'oh 'aw t'oonuzahzun 'et huwa.

³ Mbene la Sizi Gri unidulhne 'et huwa 'adinlane, bunalhnih 'ink'ez bula 'ooh't'en, 'enne bubulh 'ants'i 'adahla léaht'oh 'et huwa. Mbene la be zútlane, 'enne cha whuz un'a noheni toh ubulhdzun. Ts'iyawh 'ilho yust'e za' ts'int'oh 'et huwa.

⁴ Lhghuzdilhts'í-un, ts'iyanne ba' hoont'oh, 'ink'ez whudízt'i'. Lhghu dilhts'ine whu'iz whe dulili k'ut duhut'en-un, 'aw lhuhóohsi' whe' hoont'oh. 'Et hoonts'i mbe la 'uyoonne ts'ekoo k'us 'uyoonne dune bulh ninta' ut'ihne, 'enne Yak'usda buba nahutiyeh whe' hoont'oh.

⁵ Nts'en'a la ndi yun dulhts'i-un huwahli. Ndai la 'andit aht'i-i, 'on nus 'uyoo ka daohtni junih. 'Et huwa neMoodihti nja dutni,

“Aw nohghu toosya' ait'oh,
'ink'ez nohla doosnih ait'oh.”

⁶ 'Inka nedzi ulhtus whé 'uzdooni',
neMoodihti 'en nela 'ut'en-un 'unt'oh.

Dune danehulh'en 'et hoonts'i 'aw
lhts'unoolhjut.

Lhelhts'un un'a hodulh'ehne, 'enne buk'une' ooh't'en junih

⁷ Yak'usda ba 'ilhunaoodulhne mbene la nohtso whudilhdzulhne, 'enne bunaoolhnih. 'Enne 'uhint'oh Yak'usda ooghuni be nohbulh yáhalhduk. Nts'en'a niz dak'ez ndi yun k'ut hudálhts'i' da'

bubulh dáhooja, 'et howu nuní noohzut. 'Enne hiye 'alha' 'unt'oh-i, 'i ook'un'a ne'ooht'en.

⁸ Sizi Gri 'en hulhda' cha, 'ink'ez 'andit dzin cha, 'ink'ez 'ilhiz wheni, 'et za ndunt'oh.

⁹ Lhelhts'un un'a 'ink'ez hoontsi' hukw'un'a dune hohodulh'eh, 'enne uboozólhts'ai' 'ink'ez buk'une' 'ooht'en junih. Ndai la lizwifne huya'alh-i, 'i 'ants'i unli whe 'unt'oh. 'Et mbene la buk'un'a 'ut'enne, 'aw bula 'e'whudóne' ait'oh. 'Et huwa ye unzoo-i, 'i be whuz un'a nedzi diz'ai de, 'et de za ts'ih'un 'uhoont'oh.

¹⁰ Wheni Sizi Gri ooba 'alha' yint'ohne 'uyoo loodel ts'ut'i. 'Ink'ez ndai loodel neba k'ínkat-i, 'i ts'oo'alh huba' hoont'oh. 'Et hoonts'i mbene la ndi yun k'ut nimbali cho oot'ah ne'út'enne, 'aw huyoo'alh ait'oh whuz un'a butl'aluhoolts'ulh.

¹¹ 'Et lubret 'uk'enus diziti-un khuna-i uzkai', ndet la 'uk'enus whudiziti-un, lubeshi ba 'et whuz dainikai. 'Et ndi khuna-i oozi, dune whut'i-un, yoo 'az ts'e hidálhk'un.

¹² 'Et whuz un'a za Sizi keyoh whut'i whunanistl'oo datí-un whan 'az ts'e 'et dzoh nuhuyulhdzut. 'Et whe dich'oh duduzkai', 'i be Yak'usda ba 'udun nenéninla.

¹³ 'Et huwa ts'uwhut'i-un whan 'az ts'e, nts'e la Sizi Gri 'unt'oh-un, 'et wheni cha 'et 'uts'oot'e'. 'Ink'ez nts'en'a whe yooya huyulhtsi-un, wheni cha ts'uhólhchoot.

¹⁴ 'Et ndi yun k'ut 'aw keyoh 'ilhiz 'uwhutat'elh-un hooloh whe' hoont'oh. 'Et hoonts'i ndet keyoh 'ilhiz 'uwhutat'elh-un, 'et whuz de hoolts'ulh, 'et za hukwa ts'itís'en.

¹⁵ 'Et huwa Sizi Gri boozi' gha 'ahoolyiz Yak'usda musi uzdóni'. 'Et whuz un'a Yak'usda uzdólhti'.

16 'Et hoonzoo-un 'uwuhulh'en 'ink'ez ts'iyawh 'alhgoh lhla 'aht'en, 'et khun whunaoodoolhnoh junih, 'Et whuz un'a Yak'usda gha whut'aih-un, ts'iyawh 'et tube hóont'i'.

17 Nohtsó whudilhdzuhlne, 'enne buk'une' 'oohten 'ink'ez butl'á' dudoolhyeh. 'Enne nohzul nohba yughundline 'uhint'oh 'et huwa. 'Ink'ez nts'en'a la nohba highunli, 'et whuz un'a Yak'usda but nohba hutiyin. Soo ts'ih'un un'a newhúnah'aih, daht'en-un, 'et huwa ndunne whutso whudilhdzuhlne huhót'e' whe Yak'usda ba nohghú hoole' huba' hoont'oh. Khun te nohni nohgha khunani hoodle' junih. 'Et ndaht'en de za, 'et de za nohba hootázoo'.

Neba tenadoohdli

18 Ts'ih'un un'a t'ets'oninzun neyo ts'e oogha t'ets'oninzun-i 'aw hoonli-unyaz hoontsi'-un whughu hooloh. Whuz un'a za ts'uhootátun hukwa 'uzninzun. Whuz un'a neba tenadoohdli.

19 'Et 'on 'un cha nohts'u tédusdli, sba tenadoohdli, 'et de la 'aho Yak'usda nohts'ó tl'anasoolhtelh.

Ye unzoo-i nohbulh 'óht'e'

20 'Et 'awet Yak'usda 'en be nedzi ts'ih'un 'oot'e' negha óonin'ai-un, 'en neMoodihti Sizi Gri buzkaí' be neba nadílt'i'-i, 'et huwa yaidlane toh dunaidilhti. 'En 'usbai ghunli ncha-un 'unt'oh. 'Ink'ez ndi 'uskai' 'i be 'ilhiz wheni khuni neba lhaídinla-i whe 'unt'oh.

21 'Et Yak'usda soo ts'ih'un un'a lhadulyane nohtilhtselh, 'et whuz un'a nohba tenadutisdli. 'Et whe Yak'usda nts'en'a nohts'u hukwa' ninzun-un, 'et ts'iyawh ooba 'uwháhla. 'Ink'ez ndai Yak'usda Sizi Gri be 'et nohba 'uwuhulh'en-un, 'et 'uhóonla de,

'et whuníhcho whe hootát'e'. 'En za 'ilhiz wheni ooba ts'odólhti'. 'Et ndo honeh.

²² 'Et sulhutsinke, soo cho nohts'u tédusdlih ndi khuni 'i be la nus nóht'i, 'i ts'iyawh soo cho oozólhts'ai' 'ink'ez nohba 'alha' 'oot'e'. 'Et hoonts'i 'aw lhat-un 'uk'elhúwhusgus.

²³ Neulhutsin Timothy 'adin'ai-un 'awet tenánja 'et t'ewhunoozhéh hukwa' nuszun. 'Et 'aho whusanája de, 'en bulh nohts'útat'us.

²⁴ Nohtso whudilhdzuhlne cha, 'ink'ez Yak'usda ooch'e'ne, 'enne cha sba hadih budóhni. Yun k'ut Italy whut'enne, 'enne cha hádih nohuhútni.

²⁵ Nohni ts'iyawh ndi Yak'usda ye unzoo-i nohbulh 'oot'e' nohba hukwa' nuszun. 'Et ndo honeh.

Yak'usda Ooghuni New Testament in Carrier (CA:crx:Carrier)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Carrier

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Carrier

crx

Canada

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Carrier

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

6f908c0c-fba2-5da5-b9d2-a7770ec96862